ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряту-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 73 (7981)
МАРТЫН 25
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

hайрамай уhа ехээр тогтооёо

...арай наранай элшэ хүсэндэ ...гүй урид газаагуурхи саhан, ...жа эхилбэ. Мүнөө жэл респуб...мнай олонхи аймагуудта са...ээр оронхой. Тиимэhээ hайра...hан урда жэлнүүдтэ оробол ...байха байна. Теэд, тэрэниие ...улжархингүй саг соонь газа...рьhэндэ шэнгээжэ абаха гэ...най республикын эрхэ байдал...н шухала хэрэг болоно.

...б гэхэдэ, республикымнай кол...д, МТС-үүд болон совхозууд ...оронойнгоо хүдөө ажахын бүхы ...мэрилэгшэдтэй хамта зургаа...табанжэлэй түрүүшын жэлдэ—...ондо баян ургаса хуряаха гэ...социалистическэ уялга абанхай. ...фото культурануудай жэл бүхэ...ургасые 1960 ондо 11 миллиард ...тэ хүргэхэ, тэрэнэй ашаар мал...ай продуктнуудые хоёр—хоёр...үлүү дахин ехэдхэхэ гэhэн зо...о КПСС-эй XX съезд табяа.

...э зорилгонуудые амжалтатай...бэелүүлхын түлөө бүхы арга ...мжонууд гүйсэд hайнаар хэрэг...хэ зэргэтэй. Манай республи...хура бороо багатай эрхэ бай...а үндэр баян ургаса абахын тү...эн түрүүн газарай хүрьhэндэ ...нойто шэнгээжэ абаха, тарил...урда тээ газарые уhалха хэрэг... Тиимэhээ мүнөө үедэ, саhанай ...ажа байхада hайрамай уhа по...дээрэ тогтоожо абаха, бишыхан ...горхонууд дээгүүр хаалта бари...hайрамай уhаар сөөрэм бии бол...гээшэ шухала.

...най республикын хэдэ хэдэн, ...таяа Заиграйн, Хэжэнгын, ...гын аймагуудай колхозуудта ...о үбэлдөө, хабартаа hайрамай ... тогтоохо, уhалууриин талмайе ...дхэхэ тушаа ехэхэн хүдэлмэри ...жэ байна.

...ограйн аймагай Тельманэй нэ...жэтэ колхозой таряаланжалай ...адын тэшүүд (бригадирынь Со...листическэ Ажалай Герой Сера... Кириллович Киселёв) жэл бү...бригададаа даалгагдаhан газар...га бүриин 13 центнерhээ доошо ...ургаса абадаг байна. Нүхэр ...левой бригадынхид энэ амжал...удые туйлахадаа нэн түрүүн ...май, гол горхонуудай уhые саг ...ортонь хэрэглэдэг юм. Энэ кол... жэшээгээр тус аймагай Карл ...сын, Ленинэй, Сталинай нэ...этэ болон бусад колхозууд гол ...нууд дээгүүр хаалтануудые ...а байна. Тэрэнэйнгээ ашаар ... хабарhаа эхилжэ, уhалуу...гаа талмайе нилээд үргэдхэхэнь. ...йрамай уhые газарта шэнгээжэ ... талаар Мухаршэбэрэй, Бичу... Кударын аймагуудай колхо... болон МТС-үүд нилээд дүй ...элтэй болоо. Кударын аймагай ...отовой нэрэмжэтэ колхоз нёдон...hайрамай уhа 324 гектар газарта ...тоhон байгаа. Тиин тэрэ поли...га бүриин 13 центнер ургаса ... Тиихэдэ уhалаагүй газарhаан ...бүриин миин 9 центнер ургаса ...абаhан байна. Мүнөө жэл нёдон...йнгоо жэшээгээр 700 гектар ... hайрамай уhа тогтоохо гэжэ ...шэд, тэдэнэр хаалтануудые хэ...байнхай.

...рүмканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, Баргажнай аймагай Маленковой нэрэмжэтэ, Сэлэнгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудай луговодууд үбэлэй сагта тошон халяажа, хабартаа hайрамай уhые хэрэглэжэ, нилээд ехэ сабшалангай газарые уhалдаг. Уhалалга үтэгжүүлгэ хоёрые зүбөөр хэрэглэжэ, тэдэнэр үбhэ ногооной үндэр ургаса жэлhээ жэл бүри абадаг байна.

Теэд, юрэнхы дээрээ hайрамай уhа тогтоохо, гол горхонуудай уhые хэрэглэхэ асуудал үшөөл тоогдодоггүй байhаар. Республикын аймаг, колхоз бүхэндэ hайрамай уhа тогтоомоор талмайнуудшье, зундаа уhа багатай болошодог гү, али шэргэшэдэг аад, хабартаа хада уулын саhанай хайлахада уhаар элбэг байдаг горхонуудшье яhала олон. Тиигэбэшье, эдэниие хэрэглэжэ, уhалууриин талмайе үргэдхэхэ тушаа оролдолго тон багаар гаргагдана.

Тарбагатайн, Иволгын, Сэлэнгын аймагуудта саhан ехэ, мүнөө хайлажа эхилээ. Гэбэшье, тэрэниие поли дээрээ тогтоожо абаха тушаа хүдэлмэри тэндэ мүртэйгөөр ябуулагданагүй. Тэндэхи колхозуудай, МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд урдынхидаал адли энэ шухала хэрэгые тоохогүй ябадал гаргажа, hайрамай уhа тогтоохо, хаалтануудые бариха хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр эмхидхэнэ.

Эдэ аймагуудай партийна, советскэ организацинууд, мүн республикын Хүдөө ажахын министерство болон БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи уhанай ажахын управлени иимэ байдалай тохёолдоод байхада, ямаршье хэмжээ абангүй, hанаа амар hуужа байhаар.

Тиимэhээ нэгэшье үдэр гээнгүй таряалан, сабшалан дээрэ hайрамай уhа тогтоохо, бишыхан гол горхонууд дээрэ хаалта, боолто бариха тусхай хүнүүдые гаргажа, ажалыень эмхидхэхынгээ хажуугаар олон зоной хабаадалгатайгаар воскресниүүдые эмхидхэхэ шухала.

Тиихэ зуураа, энэ хэрэгтэ машинно-тракторна станцинуудай баян техникые гүйсэд ашаглаха хэрэгтэй. Трактораар саhа этэржэ, хаалтануудые хэхэ гү, али хүндэ юумэ шэрэжэ саhые даража бүхэжүүлхэдэ болохо байна. Мүн горхонууд дээрэ хаалта барижа, сөөрэм тогтоохо хэрэгтэ МТС-эй техникэ үргэнөөр ашаглагдаха зэргэтэй. Саhанай уhые бүхыдэнь поли, сабшалан худар залажа, газарай хүрьhые шииг нойтоор хангаха гээшэ хүдөөгэй ажалшадай арюун уялга мүн.

Колхозуудай, МТС-үүдэй хэхэ энэ ехэ хүдэлмэридэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэд — агрономууд, мелиораторнууд, зоотехнигүүд эдэбхи хэшээлтэйгээр хандаха, энэ хүдэлмэриие эмхидхэлсэхэ уялгатай.

Партиин айкомуудай, колхозуудай, МТС-үүдэй болон совхозуудай партийна эхин организацинуудай зорилго юуб гэхэдэ, үргэн олон колхознигуудай, механизаторнуудай дунда эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри hайнаар ябуулжа, таряалангай ба сабшалангай газарта hайрамай уhа ехээр тогтоохо хэрэгтэ тэдэниие элсүүлхэ ёhотой.

Танай колхоз гахай шахана гү?

Гүрэндөө тарган мяха тушаахабди

Манай колхоз хэдэн мянган гектарта тарилга хэдэг. Теэд урдань бидэнэр оролдожо ургуулhан ургасаяа hайнаар хэрэглэжэ шададаггүй, гахай олоор шахадаггүй байгаабди. Hүүлэй жэлнүүдтэ гахай үсхэбэрилгээ хүгжөөхэ талаар зарим тэды хүдэлмэри хэгдэжэ байнхай.

Тээсгэндээ манай колхозой гэшүүд малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ тухай Воронежско областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй хандалгатай, удаань гахайн мяха абалгые ехэдхэхэ талаар манай хүршэ «Коммунизм» колхозой хэмжээ-ябуулгануудтай танилсаад, энэ жэлдэ гахай шахаха талаар урид абаhан социалистическэ уялгаяа дахин хаража үзэбэ. Арга боломжонуудаа hайнаар тооложо үзөөд байхадамнай, урид хараалhан түсэбтөө орходоо бүри олон гахай шахажа, гүрэндөө тушааха аргатай байhамнай элирээ. Энэ жэлдэ гахайнуудай харууhа, эдеэлүүлгые hайжаруулжа, залуу эмэ гахайнуудые олоор түрүүлжэ, гахайнуудые олоор шахаад, гүрэндөө 780 центнер гахайн тарган мяха тушааха гэжэ шиидэбэбди. Харин нёдондо оройдоол 234 центнер гахайн мяха гүрэндэ тушаагдаhан байгаа. Тиигэжэ гахайн мяха абалга 3 дахинаар дээшэлхэ гү, али нёдондо абаhан бүхы мяханаймнай 12,3 процентнь гахайн мяхан байгаа hаа, мүнөө жэлдэ 39,8 процентнь болохо юм. Тиигэжэ таряанай газарай 100 гектар бүхэндэ 9,4 центнер гахайн мяхан абтаха байна.

Гахайн мяха абалгаяа иимээр дээшэлүүлхэ ямар арга боломжотойбибди?

Мүнөө колхоздомнай 85 томо эхэ гахайнууд бии. Тэдэнээ хоёр дахин түрүүлжэ, тус бүриhөөнь дунда зэргээр 15 поршоонхо гэхэ гү, али хамта 1275 поршоонхо абаха байнабди. Мүнөө зарим гахайднай түрэжэ, 300 гаран поршоонхо абтаад байна. Тэрээнhээ гадна, мүнөө жэлдэ бидэнэр 100 толгой залуу эмэ гахайнуудые ороондо оруулжа, зун, намартаа түрүүлхэ гэжэ шиидэнхэйбди. Тэдэнэймнай 40-ниинь июнь—июль hарануудта, 60-ниинь август—сентябрь hарануудта түрэхэ юм. Түрэhэнэйнь hүүлдэ намартаа шахажа, гүрэндэ тушааха иимэ залуу гахайнуудhаа хамта 600-гаад поршоонхо абахаар хараалагдаба. Тиигэжэ хамта 1900-гаад поршоонхо абаха зорилготойбди. Тэдэнэйнгээ үбэл гараhан 590 поршоонхые зун, намартаа шахажа, тус бүриень дунда зэргээр 70 килограмм шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушаагаад, 413 центнер мяха абаха байнабди. Зунай 480 поршоонхо тус бүридөө дунда зэргээр 25 килограмм шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушаагдажа, 120 центнер мяхан абтахаар хараалагдана. Тиихэдэ залуу эмэ гахайнуудhаа абтаhан 400 поршоонхо тус бүридөө дунда зэргээр 20 килограмм шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушаагдажа, 80 центнер мяхан абтаха ёhотой. Тиихэдэ, түрэhэнэйнь hүүлдэ залуу эмэ гахайнуудаа зун, намартаа шахажа, тус бүриень дунда зэргээр центнерhээ бага бэшэ шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушааха байнабди. Тиигэжэ адагынь 100 центнер мяхан абтаха. Мүнөө 60 гахай шахагдажа байна. Тэдэнэрнай тус бүридөө дунда зэргээр центнер шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушаагдажа, адагынь 60 центнер мяхан абтаха. Гүрэндэ гахайн мяхан тушаагдажа захалаа. Хамта түрүүшын 20 центнер мяхан тушаагдаад байна.

Урдань манай колхоз ерэхэ намартаа шахагдажа, гүрэндэ тушаагдаха залуу эмэ гахайнуудые түрүүлжэ, поршоонхо абадаггүй байhан юм. Энэ арга манайда түрүүшынхеэ хэрэглэгдэжэ байна. Иигэжэ залуу эмэ гахайнуудые түрүүлхэдэ поршоонхонууд гэхэ гү, али гахайн мяхан үнэ сэн багатайгаар абтаха ёhотой. Мүнөө жэлдэ бидэнэр иимэ залуу эмэ гахайнуудhаа абаhан 200 поршоонхо үбэлжүүлээд, 1957 оной түрүүшын кварталда шахажа, гүрэндөө тушаахабди.

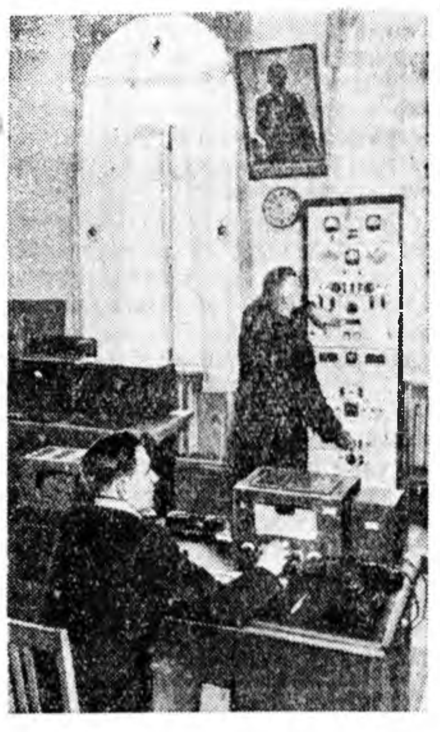
Ерэхэ үбэлжэлгын үедэ манай фермэдэ 85 томо эхэ гахайнуудhаа гадна 400 поршоонхо үбэлжүүлэгдэхэ. Иимэ олон гахай байлгахын тулада ехэ байра хэрэгтэй. Тиимэhээ гахайнгаа үбэлэй байрые үргэдхэхэ, шэные бариха ёhотойбди. Манай колхозой гахайн фермэ мүн зунайшье байраар муу. Ерэхэ зундаа гахайнуудаа hайнаар зуhуулхын, олоорнь шахахын тулада барилгын бригадынхид Түгнэ гэжэ газарта зунай нэгэ байра барижа эхилбэ. Тэндэ 300 толгой гахай байха юм. Тэндэ мүн 300-гаад үнеэтэй нэгэ hаалиин гүүртэ зуhуулагдаха байна. Энэ жэлдэ бидэнэр шахажа байhан гахайнуудтаа, мүн нарай поршоонхонуудтаа машиндагдаhан шэнгэн hү горьтойгоор уулгаха байнабди. Харин урдань колхознай машиндагдаhан шэнгэн hү гахайнуудта балай эдюулдэггүй, миил үрижэрхидэг байгаа.

Гахайнуудые шахахын тулада колхозой правлени 100 тонно таряанай hүүл, 50 тонно кукурузын силос, 50 центнер hайхан үбhэ, 100 центнер турнепс таhалжа орхёо. Тэрэнhээ гадна 180 тонно шэнгэн hүн, 40 тонно бардаа болон бусад тэжээл шахагдажа байhан гахайнуудта эдюулэгдэжэ байна. Энэ хабартаа 30 гектарта кукуруза, 2 гектарта горох гахайн фермэдэ гэжэ таригдаха юм.

Гахаймнай фермэ дүй дүршэл ехэтэй гахайшадаар хангагданхай. Гахайшадта ажалай болон ажаhуудалай зохид hайн арга боломжо бии болгогдонхой. Гахайшаднай хамтын байратай. Тэндэнь радиоприёмник, патефон, гитара, балалайка гэхэ мэтын хүгжэмэй инструментнүүд, библиотекэ бии. Газетэ, журналнууд фермэдэ саг соогоо абаашагдана. Гахайшад хүдэлмэридөө үмдэхэ хубсаhаар хангагданхай. Фермые ажал хүдэлмэреэ hайса мэдэхэ колхозник Влас Григорьевич Калашников хүтэлбэрилнэ.

Энэ жэлдэ поршоонхонуудые олоор абахын, гахайнуудые олоор шахахын түлөө, тиигэжэ гахайн тарган мяха гүрэндэ тушааха талаар абаhан социалистическэ шэнэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тулада мүнөө гахайшаднай мүрысөөгөө үргэнөөр дэлгэрүүлбэ.

Н. Леонов, Мухаршэбэрэй аймагай «Гигант» колхозой түрүүлэгшын орлогшо.

Краснодарска хизаар. Пластуновска районой «Красная звезда» гэжэ колхозой олзо доход үнгэрэгшэ жэлдэ 15 миллион үлүүтэй түхэриг болоhон байна. Колхоз хадаа барилгада мүнгэ зөөри ехээр гаргашална. Үнгэрэгшэ жэлдэ хоёр дабхар байшан баригдажа, тэрээн соо колхозой правлени, клуб, библиотекэ, тэрэшэлэн ехэ радиоузел түхеэрэгдөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозно радиоузел соо дежурна радист Д. А. Третьяк (зүүн гарhаа), радиоузелые даагша Г. Е. Сахно радиодамжуулга хөжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Шэнэ ба боро газарта авиапочто

Казахстанай үргэн тала дайдаар олон тоото совхозууд болон машинно-тракторна станцинууд hүүлэй жэлнүүдтэ hуурижана. Эдэнэй зарим ажахынуудынь областиин ба городуудай центрнүүдhээ зуу шахуу километр холо байдаг.

Хойто-Казахстанска область. Эндэхи «Петропавловский», «Пресновский», «Украинский», «Джамбулский» болон Хрущевой нэрэмжэтэ совхозуудта hая нютагжагшад шэнэ газетэ, журналнуудые таhалгаряагүй абана.

Тэрэшэлэн Казахска ССР-эй Павлодарска, Акмолинска, Актюбинска, Кокчетавска болон Кустанайска областьнуудта шэнээр эмхидхэгдэhэн МТС, совхозуудые авиацяар хангахын тула ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулагдана. Эндэ зундаа 8 мянган километр утатай агаарай шэнэ замууд байгуулагдаха юм. Эдэ замуудаар үдэр үнгэргөөдлэ «АН-2», «ПО-2», «ЯК-18» гэжэ маркын самолёдууд ниидэхэ байна. Эдэнэр Казахска ССР-эй холын районуудта газетэ, журналнуудые асархаhаа гадна, пассажирнуудые зөөхэ юм.

(ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Е. Ворошилов Камбоджын Король Нородом Сурамарит хоёр телеграммануудые абалсаба

Камбоджын Король Нородом Сурамаридай хан шэрээдэ hуулгатай дашарамдуулан СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов Корольдо амаршалгын телеграмма эльгээгээ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловта Камбоджын Король Нородом Сурамарит харюугай телеграмма ...гээ.

Телеграммануудынь доро толилогдобо:

ТЕЛЕГРАММА

Камбоджын Король
Дээдэ Тушаалта
Нородом СУРАМАРИДТА

Пном-Пень.

Дээдэ Тушаалта Танай хан шэрээдэ hуулгатай дашарамдуулан ми... амаршалгые ба Камбоджын арадай hалбаран хүгжэхые хүсэжэ бай... хүлеэн абахыетнай Таниие гуйнаб.

К. ВОРОШИЛОВ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Маршал ВОРОШИЛОВТА

Москва.

Минии хан шэрээдэ hуулгатай дашарамдуулан г-н Маршал Танай ...эн амаршалгые ба hайниие хүсэлгые абажа би ехээр баясааб. Танда гүнзэгы ехэ баясхалан хүргэжэ байhанаа мэдүүлхэтээ хамта, ...ай арадай hалбаран бадархые ехээр хүсэжэ байhыемни хүлеэн аба...тнай Таниие гуйнаб.

Нородом СУРАМАРИТ,
Камбоджын Король
Пном-Пень.

Урдынгаа алдууе дабтана

Торнин аймаг ороохо таряа, хартаабха ехээр таридаг аймагуудай нэгэниинь гэжэ мэдээжэ. Эндэ ямаршье жэлдэ ургаса муу байдаггүй, хэзээшье талха таряан, хартаабха элбэг байдаг.

Тиимэhээ аймагай колхозууд, илангаяа Бургалтайн МТС-эй харьяата колхозууд гахай олоор үсхэбэрилхэ, гүрэндөө гахайн мяха ехээр тушааха, худалдаха арга боломжотой. Теэд энэ арга боломжоёо хэрэглэн, гахай олоор тэжээжэ, шахажа дүршөөгүй гэхэ гү, али энэ олзо доход ехэтэй хэрэгые тоодоггүй байна. Тэрээнhээ болоно, 1955 оной ажахын жэл соо аймагай колхозууд дунда жэшээгээр таряалангай газарай 100 га бүридэ миил 1,7 центнер гахайн мяха абаhан байна. Тиихэдэ «Улаан-Бургалтай», Хрущевой нэрэмжэтэ колхозууд бүри багые, тэрэнэй хахадай зэргые абаhан байха юм. Иимэhээ гахайн-товарна фермэhээ олзо доход тон багаар абадаг, колхозууд ехэнхидээ гарзада ородог байна.

Урда жэлэйнгээ алдуу эндүүе мэдэржэ, мүнөө жэл гахай бүри олоор шахаха зэргэтэй байhан аад, харин эндэхи олон колхозууд тэрэниие бүри урданайхиhаа муугаар эмхидхэжэ байна. Жэшээлхэдэ, «Улаан-Бургалтай», «Заветы Ильича», Ленинэй, Сталинай, Хрущевой, Калининай нэрэмжэтэ колхозууд ажахын энэ жэлэй үнгэрhэн табан hара соо нэгэшье гахай шахалгада табяагүй. Молотовой, Маленковой нэрэмжэтэ колхозууд тус бүри миил 9—10 гахай шахаhан байна. Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой 13 гахай гүрэндэ шахангүй тушаахадань, тэдэнь арайхан гэжэ 4,5 центнер татаhан байгаа.

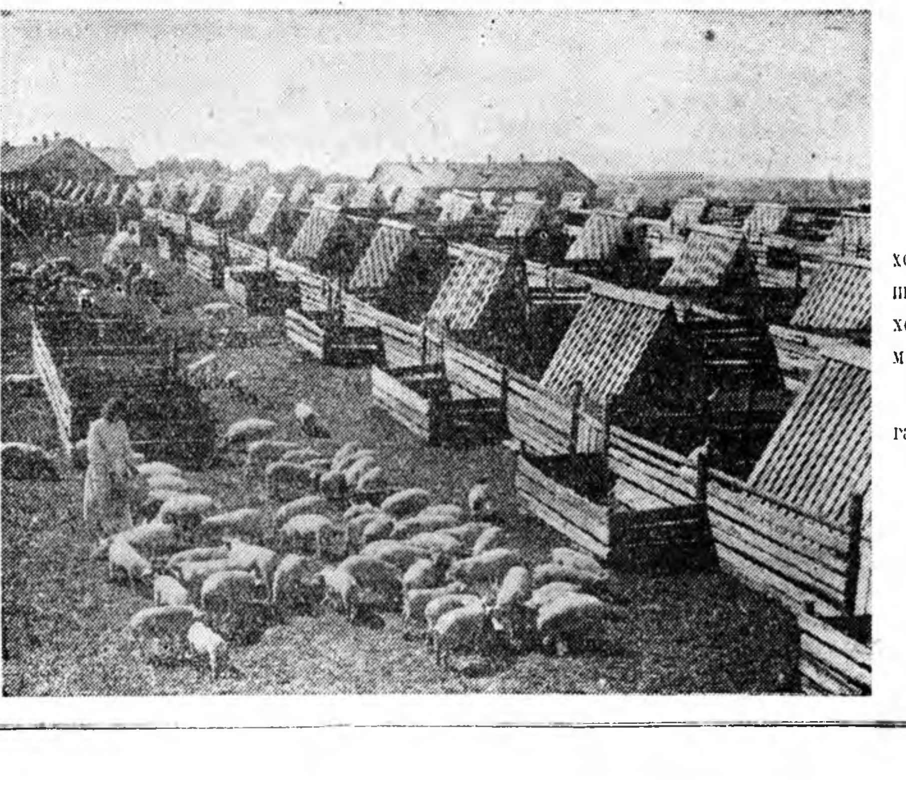
Эндэхи колхозуудай гахайе томо болгонгүй, таргалуулангүй гаргашалдагынь мүн иимэ баримтануудаар дээрэhээ харагдана. Калининай нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ нэгэшье килограмм гахайн мяха тушаагаагүй мүртөө, 67 гахай газаашань худалдаhан байгаа. Теэд тэдэ гахайнуудынь бүхы дээрээ 5 центнер шахуу татаhан байна.

Мүн тэрэшэлэн Маленковой нэрэмжэтэ колхозой худалдаhан 72 гахайн тус бүриинь шэгнүүр 21 килограмм болоо, Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой худалдаhан гахайнууд дунда зэргээр оройдоо 10 килограмм байшоо.

Мүнөө болотор эндэхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд гахай үсхэбэрилхэ, гахайн фермын олзо доходые ехэдхэхэб гэжэ, мүн хайшан гээ hаа ажалта үдэр багаар гаргашалжа, ехэ продукци абахаб гэhэн асуудал эрхилнэгүй. Жэшээнь, тэндэхи Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 336 гахайтай, тэдэнэйнь 30-ниинь эхэ гахайнууд юм. Гахайнь фермэдэ үни хада шахалганда табигдаад, гүрэндэ тушаагдахаар болоhон гахайнууд олон. Тиигэбэшье тэдэнээ хооhо нойтоор барияд лэ байжа байха юм. Аймагай бусадшье колхозуудта иимэ байдал тохёолдоно.

Эдэ бүгэдые аймгүйсэдкомой, партиин айкомой хүтэлбэрилэгшэд hайса мэдэжэ байбашье, зохихо хэмжээ абанагүй.

Ц. Гомбоев.

Латвийска ССР. «Окте» гэжэ совхоз гүрэндэ гахайн мяха ехээр тушаадаг болоо. Үнгэрэгшэ жэлдэ совхоз 3 мянга гаран центнер гахайн мяха гүрэндэ тушааба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совхозой залуу гахайнууд зунай лагерьта.

ТАСС-эй фотохронико.

В. В. Маяковскидо памятник табигдахань

СССР-эй Культурын министерствын коллеги ородой агууехэ поэт В. В. Маяковскиин дурасхаалда табигдаха памятнигай проектые мартын 23-да баталба. Памятник хадаа Москвада, поэдэй нэрэмжэтэ талмай дээрэ табигдахаар хараалагдана.

Проектые скульптор А. П. Кибальников зохёоhон байна. Маяковскиин дүрэ зогсожо байhан бүхы бэеэрээ бронзоор шудхагдаха юм. Поэдэй амидыдаа ходо абажа ябадаг байhан тэмдэглэлэй дэбтэр тэрэнэй зүүн гартань барюулагдаха. Зургаан метр үндэртэй боро гранит табсан дээрэ поэдэй долоон метр үндэртэй дүрэ табигдаха юм.

Памятник байгуулха хүдэлмэри hаяын үдэрнүүдтэ эхилээд, байгша оной hүүл багаар дүүргэгдэхэ байна.

(ТАСС).

Колхозой харуулшын үнэн сэхэ ажал

ТАМБОВ. (ТАСС). Мордовско районой «Рассвет» колхозой хонидой фермэдэ hүниндөө түймэр носоhон байгаа. Гал тэрэ дары хонидой байдаг байрада аhажа, аюултай байдал тохёолдуулба. Энэ түймэрые харуулшан Д. Л. Чернышев түрүүлэн хаража, хонидые абархаяа гүйжэ ошоhон байна. Тиин шатажа байhан байра руу гүйжэ ороод, hүрэг хонидойнгоо дахуулша хониие бэдэржэ олоод газаашань шэрэжэ гаргахадань, тэрэнэй хойноhоо бэшэ хонидынь булта гараhан байна.

Тэрэнэй түргэнөөр ба шадамар бэрхээр арга олоhонойнь ашаар ниитын 530 хонид болон хурьгад аюулhаа абарагдаhан байха юм.

Партийна эдэбхитэдэй суглаануудhаа

XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэе

Городской район

Улан-Удэ городой Городской районой партийна организациин эдэбхитэдэй суглаан hаяхан боложо үнгэрбэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын дүнгүүд ба районой парторганизациин зорилгонууд гэhэн асуудал энэ суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Энэ асуудалаар партиин XX съездын делегат, республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр **Д. С. Болсохоев** элидхэл хэбэ.

Советскэ Союзай гадаадын ба дотоодын байдалда Коммунистическэ партиин XX съездын гүнзэгы шэнжэлэл хэhэн тухай элидхэлшэ хэлэбэ. Бүхы дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдалые улам саашань бэхижүүлхэ тухай, арадай ажахын бүхы hалбаринуудые улам хүгжөөхэ, советскэ арадай материальна ажана байдалые улам hайжаруулха тухай тодорхой программа съезд баталан абаа, гэжэ элидхэлшэ саашань хэлэбэ. Хамтаараа хүтэлбэрилгын ленинскэ ёhо гуримые съезд hайшаагаад, ганса нэгэн хүнүүдтэ шүтэхэ ябадалые марксизм-ленинизмын сурталда харша гэжэ буруушаагаа.

Саашань элидхэлшэ Городской районой промышленна предприятинууд, эмхи зургаанууд болон организацинуудай хүдэлмэри тушаа, район дотор партийно-политическэ хүдэлмэриин ямараар табигдаhан тушаа тогтон хэлээ. Партиин райком болон эхин парторганизацинууд ажалшадай дунда эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри үшөөл хангалтагүйгөөр ябуулна гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ.

hэеы даралгын фабрика, протезнэ мастерской, Бурмонпромсоведэй хэдэн артельнүүд, мүн районой бусад предприятинууд валовой продукци гаргаха түсэбөө дүүргэбэшье, номенклатурна түсэбөө дүүргэнэгүй. Городой олон предприятинууд үйлэдбэрилэн гаргадаг продукциингаа ассортиментые үргэдхэнэгүй.

Городой олохон предприятинуудта шэнэ техникэ, түрүү дүй дүршэлнүүд hулаар нэбтэрүүлэгдэнэ. Уралан нарижуулгын хүдэлмэри муугаар ябуулагдадаг байна. Ажал ехэтэй орёо хүдэлмэрие механизацилха хүдэлмэри зарим предприятинуудта хангалтагүйгөөр хэгдэнэ.

КПСС-эй XX съездын материалнуудые улад зондо гүнзэгыгөөр тайлбарилан ойлгуулха, районой бүхы ажалшадые партиин XX съездын табиhан асари ехэ зорилгонуудые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ элсүүлхэ гээшэ районно партийна организациин зорилго болоно.

Элидхэлэй hүүлээр үгэ хэлэлгэ болоо. Партиин XX съездын делегат, врач нүхэр **Корягинагай** үгые суглаанда хабаадагшад hонирхон шагнаба.

Судна заhабарилгын заводой директор нүхэр **Крутояренко** үгэ хэлэхэ зуураа, коллективэй амжалта тухай хөөрэбэ. Саашадань тэрэ дутуу дунданууд тухайгаа ингэжэ хэлээ:

—Манай завод техникые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха талаар партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй заабарие муугаар дүүргэжэ байна. Үйлэдбэриингөө технологие нарижуулха, ажал ехэтэй орёо хүдэлмэрие механизацилха уялга абаhан аад, тэрэнээ hайнаар дүүргэжэ шадаагүй байнабди, энэ дутагдалые усадхаха зорилгоор дирекци, парторганизаци хэмжээ абажа байнабди гэбэ.

Ород драмын театрын коллектив энэ жэлдэ репертуараа үргэдхөөгүй гэжэ театрын директор нүхэр **Иофин** хэлээд, энэ дутагдалаа түргэн усадхаха зорилгоор мүнөө нилээд хүдэлмэри хэжэ байнабди гэбэ.

—Хэрбээ партиин райкомой манай хүдэлмэридэ саг үргэлжэ туhалжа, алдуу дутуу манай заажа үгэдэг байгаа hаань, иимэ байдалда орохогүй hэмди. Теэд партиин райком, тэрэнэй пропаганда ба агитациин таhагай хүдэлмэрилэгшэд маанадта оройдоошье туhалдаггүй. Райкомой хоёрдохи секретарь нүхэр Прозоров хэрэгтэ хэрэггүй юумээр hонирхоод лэ, манай хүдэлмэрие үнэхөөр hайжаруулха шухала асуудалнуудта хамаархадаггүй,—гэжэ нүхэр Иофин шүүмжэлээ.

Эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэрие hайжаруулха тухай партиин, правительствын абаhан тогтоолые хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ тушаа манай республикын Худалдаа наймаанай министерство предприятинуудайнгаа хүдэлмэрие шэнэдхэн табижа захалаагүй гэжэ судно-барилгын заводой ОРС-ын директор нүхэр **Моссович** хэлэбэ. Манай ОРС хоёр столовотой юм гэжэ тэрэ хэлэбэ. Столовонуудай хүдэлмэрие hайжаруулха, наймаалагшагүй нэгэ магазин байгуулха гэжэ хараалhамнай, министерство туhалнагүй.

«Труд» гэжэ олзоборилгын артелиин 1955 ондо туйлаhан амжалта тухай, зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө коллективэй тэмсэжэ байhан тухай артелиин түрүүлэгшэ нүхэр **Патрушев** хэлэбэ.

Пединститудай декан нүхэр **Белоусов** үгэ хэлэхэ зуураа, институдай байрын багадажа байhан тушаа хэлээ.

—Манай город соо нэгэшье научна библиотекэ байхагүй. Тиимэhээ али нэгэн шухала научна литературын хэрэгтэй болоо hаань, ондоо городhоо асарха баатай болодог. Тэрэнhээ гадна түүхын архивна материалнууд байрагүй дээрэhээ элдэб харанхы газарта хадагалагдаад, шорой тооhондо дарагдашоод хэбтэдэг,—гэжэ нүхэр Белоусов шүүмжэлбэ.

Суглаан дээрэ райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **Бадмацыренов**, хоёрдохи секретарь нүхэр **Прозоров** үгэ хэлээ.

Партийна эдэбхитэдэй суглаан КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бүримүhэн hайшаагаад, тэдэниие хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ гэhэн резолюци баталан абаа.

Сэлэнгын аймаг

Айматай партийна эдэбхитэдэй суглаан боложо, КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр **Баирбиликтуев** элидхэл хэбэ.

Элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд Коммунистическэ партиин XX съездын түүхэтэ удхашанар тухай тогтон хэлэбэд.

Аймагай ажалшад партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар тодорхой уялгануудые абанхай. Предприятинуудай коллективүүд 1956 оной гүрэнэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ, продукциин өөрын үнэ сэнгые химдаруулха гэhэн уялгаяа бэелүүлжэ захалаа. Зүгөөр, предприятинуудта ажалай эмхидхэлэй hула байhан, продукциин үнэ сэнгэй ехэ, шанарайнь муу байhан тухай суглаан дээрэ хэлэгдээ. Илангаяа аймагай промкомбинадай, олзоборилгын артелиин гаргаhан продукциин шанар бирагүй байдаг.

Галуута-Нуурай рудоуправлениин хангалтагүй хүдэлмэрие суглаан дээрэ үгэ хэлэгшэд шүүмжэлбэ. Нүүрhэ малталгын түрүү арга дүршэл—цикличностиин график рудоуправлениин шахтануудта нэбтэрүүлэгдээгүй шахуу гэжэ инженер нүхэр **Гаричев** хэлэбэ.

Аймагай хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ асуудалда ехэ анхарал табигдаба. Колхозууд болон МТС-үүд ажахыгаа hэргээн хүгжөөжэ, малажалай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ, мүн ороохо тарянай, овощиин үндэр баян ургаса абаха ехэ арга боломжотой юм. Зүгөөр, эдэ арга боломжонууд гүйсэд hайнаар хэрэглэгдэнэгүй. 1956 ондо хараалhан түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэхын тула хабарай тарилгада hайнаар бэлэдхээд, тэрэниие богони болзор соо үнгэргэхэ шухала. Тиигэбэшье, аймаг дотор хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри ехээр удааруулагдажа байна. Агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд муугаар бэелүүлэгдэнэ. Маленковой, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта үрэhэ хүрэнгэнь тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй.

Малажалые хүгжөөхэ асуудал суглаан дээрэ шангаар табигдаа. Тус аймагай ажахын гол hалбари малажал юм. Теэд энэнь үшөөл гээгдэлтэй байhаар. Карл Марксын, Маленковой нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудта малай үбэлжэлгэ бэрхэшээлтэйгээр үнгэргэгдэжэ байна гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ. Муугаар харууhалагдаhан дээрэhээ энэ үбэл мал олоор хоробо.

— Аймаг дотор тахай шахалга ехэ муугаар эмхидхэгдэнхэй,—гэжэ малажалай туршалгын станциин директор нүхэр **Хамаганов** хэлэбэ. Гахай олоор үсхэбэрилхэ хэрэгтэ онсо анхарал табиха гэжэ тэрэ хэлээ.

Аймагай хүдөө ажахыдахи дутагдалнуудые шууд усадхахын тулада партиин айком хадаа колхозууд болон МТС-үүдые тодорхойгоор хүтэлбэрилдэг болохо зэргэтэй тэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

Партийна эдэбхитэдэй суглаан КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бүримүhэн hайшаагаад, тэдэниие дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ гэhэн резолюци баталаа.

ЭРДЭМТЭД—ХҮДӨӨ АЖАХЫДА

Алтайн хизаар. Баруун Сибириин овощной туршалгын станциин научна хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив колхозуудай хүдэлмэридэ ехэхэн туhаламжа үзүүлнэ. Энэ станци город шадарай районуудта овощь тарилгые хүгжөөхын тула хэмжээ-ябуулгануудые бэлэдхэлгэдэнь хүдөө ажахын органуудта туhална.

Хоёр жэлэй туршада станциин хүдэлмэрилэгшэд хизаарай колхозууд болон совхозуудта 230 дахин гаража ерэhэн байна. Тиихэдэ жэл бүри тус станци үрэhэнэй ажахытай колхоз, совхозуудта хартаабхын ба овощной культурануудай сортвой болон элитнэ үрэhэнүүдые үгэжэ байдаг юм. Мүн энээнhээ гадна, тэрэ станци олон ажахынуудта шэнэ үрэhэнэй сортнуудые, гибридүүдые туршахын тулада эльгээжэ байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Баруун Сибириин овощной туршалгын станциин овощной культурануудай складые даагша А. Ф. Владимирцева, научна хүдэлмэрилэгшэ Ю. К. Тулупов гэгшэд хизаарай колхозууд болон совхозуудта эльгээгдэхэ овощиин үрэhэнүүдэй сортнуудые бэлэдхэжэ байна. **ТАСС-эй фотохронико.**

Малшадай оролдосото ажал

КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд тон ехээр hайшаан уггаад, мүнөө шэнэ табанжэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөө дэлгэрүүлжэ байна. hүнэй-товарна фермын hаалишад табанжэлэй эсэстэ үнеэн бүриhөө hаагдахаар хараалагдаhан hүеэ болзорhоонь урид, ойрын хоёр жэл соо hаадаг болохо гэжэ шиидэбэ. Тэдэнэр хэлэhэн үгэеэ бодото ажалаараа харюулна. Жэшээлхэдэ, hүнэй-товарна хоёрдохи фермын hаалишан Анина Сунграпова нёдондонойхиhоо гурба дахин ехээр гэхэ гү, али ажахын үнгэрэгшэ табан hара соо үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 350 литр hү hааба. hаалишан Дулмажап Буянтуева тэрээнhээ балайшье гээгдэнэгүй. Энэ hаалишан үнгэрэгшэ үе соо даажа байhан үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 330 литр hү hаагаа. Энэ үе соо hаалишан Ханда Замбалаева, Нина Главинская болон бусад хэдэн hаалишад даажа байhан үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 250—300 литр hү hаагаа.

Мүн тэрэшэлэн колхозой хонишод hаалишадhаа дутуугүй эршэмтэйгээр ажаллана. 830-аад эрье хонидые хаража байдаг 70 наhатай хонишон Цыден-Еши Очиров энэ жэлдэ нэгэшье хони гарзалуулангүй үбэлжүүлхэ гэhэн социалистическэ уялга абаhан юм. Үбгэжөөл бүхы оролдосоо гарган ажаллажа, хонидоо нэгэшье үхэл гарзагүйгөөр, хүсэ шадал hайнтайгаар үбэлжүүлжэ байна. Нэгэдэхи ОТФ-эйн хонишод-сакманщигууд Дулгар Бадмаева, Дынцыма Дымбрылова, Ксения Карпутина гэгшэд тус бүридөө 100—130 хурьга абаад, мүн лэ нэгэшье үхэлгүйгөөр түлжүүлжэ байнхай. Хурьгад кошарно-базова аргаар түлжүүлэгдэнэ.

Игэжэ Калининай нэрэмжэтэ колхозой малшад абаhан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллажа байна.

С. Дугаров.

Шэнэ полигон

Хабсаргагдамал түмэрбетонно конструкцинуудые, томо томо блогуудые барилгануудта үргэнөөр хэрэглэхэ гэжэ СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб соо хараалагданхай.

Энээниие бэелүүлхын түлөө «Бурмонголстрой» трест түмэрбетонно блогуудые хэхэ полигон барижа дүүргэбэ. Жэлэй туршада 10 мянган гаран түмэр ба шлакобетонно блогуудые полигон үйлэдбэрилжэ гаргаха юм. Мүнөө түрүүшын блогууд шудхагдаад байна. Апрелиин эхиндэ түрүүшын түмэрбетонно 100 гаран плитанууд барилгануудта үгтэхөөр хараалагдана.

Мүнөө тэндэ нүхэд Кудрявцевай, Каптеровой бригаданууд эмхитэй hайнаар хүдэлмэрилжэ байна.

Ф. Башухаев.

НАУШКИ СТАНЦИДА

Улан-Удэhээ Монгол орohон... мэр замаар ошоходо, хилэ д... Наушки станци оршодог. hүү... үедэ энэ станци болбосон түхэ... боложо байна. Хүнэй амарха, болон газетэ, журналнуудые у... ха тусхай таhагууд вокзал соо... хидхэгдэнхэй. Станци шадар... дэлмэришэдэй гэрнүүд олоороо... хоогдоно. hүүлэй үедэ станциин... дэлмэришэд ехээр олошоржо ба...

Гурбан гүрэнэй столицануу... холбоhон энэ түмэр замаар М... ва — Улан-Батор — Пекин ... поезд тус станцяар гарадаг бо... Энээнтэй хамта хани барисаата... оронуудай хоорондо ашаа шэрэ... ехээр үргэдөө. Станци дээрэ ... мэр замай хэдэн лининүүд нэмэ... жэ табигдахань, шэнэ вокзал ба... даха ба паровозно депогой, ... электростанциин түхеэрэлгэ ш... лэгдэхээр хараалагдана.

Эндэхи барилгашад хэдэн гэр... дэй hууринуудые табижа ... лээ. 1—2 жэлэй үнгэрөөд байх... Наушки станци бүри гоё болохо, ... лын аян замда ябаhан поезднуу... угтан, hаадгүйгөөр ябуулха бүри... арга боломжотой болохо.

Гурбан республикые холбоhон нэ түмэр замай ашаглалгада ор... лагдаhантай дашарамдуулан, ст... циин хүдэлмэри урдынхидаа о... доо hураггүй ехэ болоо. Эдэ ... рэнүүдэй арадай ажахыда хэ... лэгдэхэ эд бараа шэрэлгэ хоёр ... хин дээшэлээ. Европын арадай ... мократиин оронууд — Чехослова... Польша, Германска Демократ... ска Республикаhаа Хитадай Ара... Республика абаашагдаха ... тай составууд олоороо эндэ ерэ... Мүн Хитадhаа, Монголhоо ашаа ... рэhэн поезднууд баhал энээгүү... радаг.

Наушки станциин түмэрзамшад ... гаалахи табанжэлэй түсэбые ур... шалан дүүргэхын түлөө шанг... тэмсэжэ байна. Эндэ асарагда... ашаануудые зүб адресаар ябуул... түлөө тэдэнэр ехэхэн оролдолго ... гана. Ашаануудай документнүү... ород-монгол гү, али ород-хитад ... лэн дээрэ бэшэхэ хэрэгтэй. Тии... hээ эндэхи түмэрзамшад дур... дагша хэлэнүүдые мэдэхэ тусхай... дэлмэрилэгшэдтэй боложо ба... Станциин коллективэй дунда ... сэхэ ажалаараа хүндэтэй боло... хүнүүд олон. Тэдэнэй нэгэн—Еш... хорло Дугаржапов станциин деж... наар хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Ду... жаповай ажаллаhан халаанда ям... шье алдуу эндүү болодоггүй. ... гэхэдэ, энэ хүн ажал хэр... hайнаар мэдэхэ туладаа станци... хүдэлмэрие hайнаар ябуулдаг, ... hэн ошоhон поезднуудые гра... hаань зааханшье гээгдүүлдэгү...

Тэрэшэлэн нүхэр Косухинай ... тэлбэрилдэг бригада ашаатай ... hэн составуудта техническэ хар... наринаар хэжэ, вагонуудай ... hэн, элэhэн детальнуудыень тэрэ... рыдань заhабарилна. Мүнөө ... бригада станциингаа коллект... дунда социалистическэ мүрысө... түрүүлжэ ябана.

Б. Федоро...

ВСХВ-дэ хабаадахын түлөө тэмсэе

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1956 оной февралиин 9-нэй тогтоолой ёhоор, ВСХВ-эйн «Дальний Восток» гэжэ павильоной Бурят-Монголой АССР гэжэ зал соо 1956 ондо манай республикые харуулха түсэб баталагдаа.

ВСХВ-эйн дирекциин заабаринуудые анхаралдаа абажа, 1956 оной Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэ дээрэ манай республикын хүдөө ажахыда, промышленностьда туйлагдаhан амжалтанууд болон түрүү дүй дүршэл харуулха тематическа түсэб зохёогдоhон байна. Энэ түсэбэй ёhоор «Дальний Восток» гэжэ павильон соо социалистическэ хүдөө ажахын туйлалтанууд болон түрүү дүй дүршэлэй хажуугаар республикын промышленностиин амжалтанууд үргэнөөр харуулагдаха.

«Хаанта засагай үедэ гээгдэнги заха хизаар байhанаа, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр, агуухэ ород арадай туhаламжаар Бурят-Монголой АССР хүгжэнги промышленностьтай, механизированнэ хүдөө ажахытай республика болоо» гэжэ хамталагдажа харуулагдаhан стенддэ бэшэгдэнхэй.

Наада талаарнь фабрика, заводуудые дүрсэлэн хэhэн гоё hайхан панно эмхидхэгдэнхэй. Тэрэ хадаа Бурят-Монголой АССР-эй индустриальна центрые харуулна. Урдань нүүжэ ябадаг бурядууд болон эвенкнүүд мүнөө культурна, баян ажаhуудалтай болонхой.

Республика дотор 711 эхин, долоон жэлэй ба дунда hургуулинууд бии. Тэдэ hургуулинуудта 100 мянга гаран hурагшад hуралсана. Республика дотор 491 клуб, 328 стационарна ба нүүдэл киноустановко, 66,5 мянган радиоточко хүдэлмэрилнэ. Хамта 77 колхозууд электрифицировалэгдэнхэй.

Медальонууд дээрэ бэшэгдэhэн текстнүүдтэ: 1950 онойхитой сасуулхада 1955 ондо промышленностиин валовой продукциин 66,8 процентээр ехэ болоhон тухай, республика дотор промышленна 300 гаран предприятинуудай хүдэлмэрилжэ байдаг тухай, колхозуудта хүдөө ажахын гол хүдэлмэринүүдэй 91,2 процентээр механизацилагдаhан, 1940 онойхитой сасуулхада 1955 ондо тарилгын талмайн 35 процентээр үргэдэhэн, ашаг шэмэтэ малай, тэрэ тоодо эбэртэ бодо малай тоо толгойн 2 процентээр, хони ямаадай—94 процентээр, гахайнуудай—27 процентээр олошорhон тухай хэлэгдэнэ.

Залай хажуу талын стенднүүдтэ республикын түрүү хүнүүдэй портредүүд: Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой hаалишан Д. Д. Цырендоржиевагай, уранзохёолшо Х. Н. Намсараевай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн, БМАССР-эй Элүүрые хамгаалгын министр В. Р. Бояновагай, Түнхэнэй МТС-эй суута комбайнер Д. Ш. Истаевай, машина бүтээлгын заводой электрогагнуурша М. А. Парахинай, Хандагатайн леспромхозой электрохюрөөшэн И. А. Кастроминай, ПВЗ-эйн строгальщик Е. Т. Курочкинай, Сэмбын фабрикын бүд нэхэгшэ З. М. Габитовагай портредүүд харуулагдаха байна.

Республика дотор 38 МТС, 253 колхоз бии. 1955 ондо республикын колхозуудай полинууд дээрэ 4260 трактор (15 хүсэтэйдэ оруулхада), 1046 комбайн хүдэлмэрилөө. hүүлэй хоёр жэл соо 162,2 мянган гектар шэнэ ба боро газар ашаглагдажа, тарянай газар 146,6 мянган гектараар үргэдхэгдөө.

hүрэг олоороо бэлшэжэ ябаhан үнеэд болон хони ямаад фотонууд дээрэ харуулагдаха. Тэндэ «Бурят-Монголой АССР—Забайкалиин малажалай база» гэжэ бэшээтэй. 1956 ондо хони үсхэбэрилгэ үргэнөөр хүгжөөгдэхэнь. 1950 онойхитой сасуулхада хонидой тоо толгой 359,2 мянган толгойгоор олошорхо байна.

Хамтаруулагдаhан стенддэ элдэб экспонадууд — манай эндэ ургадаг модонуудай тайрадаhанууд, халтар хара үнэгэнэй, хэрмэнэй, hолонгын, баабгайн, шонын ба шандаганай арhанууд, ашагта малтамалай элдэб шулуунууд, хүнгэн ба нютагай промышленностиин үйлэдбэрилэн гаргадаг зүйлнүүд, арадай уран дархашуулай хэhэн юумэнүүд, ороohото культурануудай болон үбhэ ногооной боолтонууд гэхэ мэтэ табигдаха байна.

Малайнгаа тоо толгойе олошоруулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлжэ хүдөө ажахын культурануудай баян ургаса хуряадаг болоhон Сэлэнгын аймагай Загастайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз эндэ үргэнөөр харуулагдаха байна. Энэ колхоз ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ 522 гектар полиин га бүриhөө дунда зэргээр 19 центнер шэниисын ургаса, 40 гектар рекордно участогайнгаа га бүриhөө дунда зэргээр 314 центнер кукурузын ногоон эшэ намаа хуряаhан, 506 толгой эбэртэ бодо мал, 1311 толгой хонидые бэлшээн таргалуулжа, гүрэндэ тушааhан байха юм. Колхозой племенной фермын үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 3046 литр hүн hаагдаа. Колхоз 1954 онойнгоо хүдэлмэриин дүнгүүдээр үнгэрэгшэ жэлдэ выставкэдэ хабаадажа, Главвыставкомой нэгэдэхи шатын дипломоор, ашаанай ба хүнгэн автомашинануудаар шагнагдаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриhөө 3688 литр hү hаагаад, энэ жэлдэ даажа байhан үнеэн бүриhөө 5 мянган килограммhаа бага бэшэ hү hааха уялга абаhан түрүү hаалишан Цибанжит Жамбаловна Жамбалова выставкэдэ хабаадалсаха хүндэтэ эрхэ олонхой. Мүн колхозой түрүүлэгшэ Баир Бадмаевич Шагдыров выставкэдэ хабаадалсаха.

Мүн энэ аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз 1956 оной Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэ дээрэ үргэнөөр харуулагдаха юм. Энэ колхоз 1939—1940—1954—1955 онуудай выставкэнүүдтэ хабаадаа. Колхозые 25 жэл соо саг үргэлжэ хүтэлбэрилжэ байhан түрүүлэгшэ Д. Д. Очиров, нёдондо үнеэн бүриhөө 4063 литр hү hааhан hаалишан Цыван Будаева болон бусад выставкэдэ хабаадаха эрхэ үгтэнхэй.

Мүн тэрэшэлэн Зэдын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ, «Коммунизм», Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ, Иволгын аймагай «Коммунизм», Түнхэнэй аймагай 17 партсъездын нэрэмжэтэ колхозууд выставкэ дээрэ үргэнөөр харуулагдаха юм.

Энэ жэлэй выставкэдэ республикын түрүү МТС-үүдэй нэгэн—Түнхэнэй машинно-тракторна станциин дүй дүршэл, туйлаhан амжалтанууд үргэнөөр харуулагдаха байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ МТС-эй харьяата колхозуудта 2870 гектар талмайн га бүриhөө 15,1 центнер шэниисын ургаса хуряагдаа. Мүнөө жэлдэ эндэхи колхозуудай полинууд дээрэ Мальцевай аргаар нилээд ехэ газар элдүүрилэгдэхэнь. МТС-эй директор И. Д. Петров, тракторна бригадын бригадир Г. Ж. Бухаев, МТС-эй суута комбайнер Д. Ш. Истаев болон бусад выставкэдэ хабаадаха.

Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ Кабанскын аймагай Тимлюйскэ МТС түрүүшынхеэ үргэнөөр харуулагдахань. Энэ МТС нёдондо ой модо, бургааhа hөөгүүдые сэбэрлэжэ, түсэбэй ёhоор 1500 гектарай орондо 3509 гектар үрэжэл hайнтай шэнэ газар ашаглаа, 1752 гектар газарай га бүриhөө 16,3 центнер, 500 гектар талмайн га бүриhөө 38,7 центнер нэгэ жэлэй ногооной ургаса хуряагаа. Эндэhээ МТС-эй директор Н. В. Кириков выставкэдэ хабаадаха болобо.

Баргажанай аймагай Уринска дунда hургуули хоёрдохёо выставкэдэ хабаадахань. Энэ hургуулиин дүй дүршэл «Эдир натуралист» гэжэ павильон соо харуулагдаха байна. Энэ hургуулиинхид 1955 ондо выставкэдэ хабаадажа, Главвыставкомой хоёрдохи шатын дипломоор, ашаанай автомашинаар шагнагдаhан юм. Хойто-Байгалай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой оро үсхэбэрилгын фермэ выставкэдэ хабаадаха болобо. Энэ фермынхид 100 эхэ оро бүриhөө 74 тугал абажа түлжүүлэнхэй.

Хамтадаа выставкэдэ хабаадаха 401 кандидат, тэрэ тоодо 2 МТС, 8 колхоз, 2 hургуули, загаhанай нэгэ завод, 7 агроном, 3 зоотехник, МТС-эй 7 механик, 54 тракторист, 9 комбайнер, 29 hаалишан, 1... нишон, 9 мал адуулагшад, 6 ... вод болон бусад баталагдаба.

Мүнөө 1956 оной выставкэдэ ... баадаха кандидадуудые ... ололго ба баталалга үргэлжэл... Тиимэhээ нютагуудтахи хүдөө ... хын болон советскэ органууд ... тавкэдэ эльгээхэ кандидад... шэлэн олохо хүдэлмэри үрэ... лүүлхэ ёhотой. Энэ хадаа ... харюусалгатай хүдэлмэри ... Выставкэдэ хабаадаха услови... дые ажалшадта hайнаар та... рилха, ойлгуулха хэрэгтэй.

Манай республикын хүдөө ... хын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ... тавкэдэ хабаадаха эрхэ олохы... лөө социалистическэ мүры... улам үргэнөөр дэлгэржэ б... Энэ мүрысөөндэ бүхы колхо... машинно-тракторна станци... совхозууд, хүдөө тосхонуудай ... ажалшад эдэбхитэйгээр оро... ёhотой.

Энэ мүрысөөн хадаа зурга... табанжэлэй асари ехэ түсэбү... болзорhоонь урид дүүргэхын т... бүгэдэарадай мүрысөөн бол... хаа хаанагүй хүсэ ехэтэйгээр ... гэрхэ байhаниинь лабтай.

Мүнөө зорилго юуб гэхэдэ ... hайнаар, бүри оролдосото... ажаллажа, малайнгаа үбэлж... hайнаар үнгэргэхэ, хабарай т... гые түгэс бэлэдхэлтэйгээр ү... тиигэжэ ерэхэ жэлдэ Хүдөө ... хын бүхэсоюзна выставкэдэ ... олоороо хабаадахын тула ... тарянай болон бусад куль... нуудай, үбhэ ногооной үндэр ... ургаса хуряаха, малhаа ур... хидаа орходоо 2—3 дахин ех... шэмэ абаха хэрэгтэй.

М. НЕЧАЕВА, БМАСС...
Министрнүүдэй С...
дэргэдэхи ВСХВ-дэхи ...
хэлгын секторэй нач...

КУЛЬТБАЗЫН ХҮДЭЛМЭРИ МАРААР ЭМХИДХЭГДЭХЭ ЁҺОТОЙБ?

Иимэ асуудалаар Кяхтын аймагай Субагтын хүдөөгэй клубые даагша Александр Дамбаев манай газетын редакцида һаяшаг хандаһан байна. Энэ асуудалда харюу болгон тус статья толилогдобо.

тбазые ямар газарта эмхид- таарамжатай байдаг тухай- хин түрүүлэн тобшохоноор хэлэебди. Жэшээнь, «Путь низма» колхозые (Яруунын) абажа үзэхэ болоо һаа, ээ 15 километр тухай «Шэлэ» газарта һүнэй-товарна фермэ- ом. Энэ фермые тойрон 5-һаа лометрын газарта эбэртэ мал- йр гүүртэ, хонидой хоёр отара Энэ фермэ, гүүртэ болон ота- та хамта 40 гаран малшад эрилдэг.

үнгэрэгшэ жэлдэ колхозой ни ба партийна организаци нгээ» фермэ дээрэ культба- эрһэн байха юм. Энээнине газарта эмхидхэгдэһэн база гэжэ тоолоходо болохо Юуб гэхэдэ, колхозой центр- дошог аад, хоорондоо ойро- йһан малай 9—5 (дээшэшье болохо) гүүртэ, отарада нэгэ база эмхидхэгдэдэг бшуу.

тбазын хүдэлмэри ямар бай- тойб гэһэн асуудалда ха- ын тулада культбаза гээшэ- өөрөө ямар зэргээр түхеэрэг- эргэтэйб гэжэ нэн түрүүлэн хэрэгтэй болоно. Хэжэнгын й Сталинай нэрэмжэтэ кол- Толгойн Ара гэжэ нютагтахи базые жэшээ болгон абажа типовой проектын ёһоор үн- жэлдэ эндэ гурбан байратай гэр баригдажа, дундахи та- нь культбазын улаан булан соо һэн. Энэ улаан булан до- һала уужам юм. Тиимэһээ булан доторoo угаа һайнаар эгдэнхэй. СССР-эй арадай е саашадань хүгжөөхэ зур- н табанжэлэй түсэб тушаа эй XX съездын Директивэ- уряа лозунгнууд бэшэгдэн- үн зургаадахи табанжэлэй да колхозойнгоо ажахын ба рын хэр зэргээр хүгжэхэ бай- руулһан диаграмманууд, гад- отомонтажууд, витринэнүүд ии. Номой шэнэхэн шкаф до- хитэйхэнээр ябталаатай олон

номууд табяатай. Тэдэнэй дунда политическэ, уранһайханай, хүдөө ажахын литература бии.

Улаан сэмбээр хушаатай үргэн ута стол дээрэ «Бурят-Монгольская правда», «Бурят-Монголой үнэн», «Бурят-Монголой комсомолец», «Хэжэнгын колхозник» газетэнүүд, мүн «Малажал», «Залуу колхозник», «Байгалай толон», «Агитаторай блокнот» ба бусад хэдэн журналнууд табяатай. Гадна шатар, даам, патефон, «Родина» гэжэ радиоприёмник, хүгжэмэй инструментнүүд эндэ бии. Улаан булан дотор зөөлэн диван табяатай, һайхан дорожко дэлгээтэй. Тэрээн соо орохоодо хододоо һаруул дулаахан байдаг.

Энэ гэрһээ тээ саанахана бани баригданхай. «Малшадай үдэрэй» болоходо гү, али хэрэгтэй болоһон сагтаа малшад тэрэнние түлижэ ородог юм. Хирэ болоод лэ эндэ кинокартина харуулагдажа, уранһайханай самодеятельностиин концерт табигдажа байдаг.

Зүгөөр культбаза болбол түсэбэй ёһоор хүдэлмэрилхэ зэргэтэй. Энэ хүдэлмэриин түлөө харюусалгатай хүн, ондоогоор хэлэхэдэ, культбазые даагша колхозой партийна организациин зүгһөө томилогдохо зэргэтэй. Жэшээнь, Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой Бахалайта гэжэ газарта эмхидхэгдэһэн культбазые агитатор Шираб Бадмаев хүтэлбэрилдэг. Тэрэ хадаа культбазада хэгдэхэ хүдэлмэриин һара бүриин түсэб табидаг юм. Тус культбазын энэ жэлэй январь һарын түсэб жэшээ болгон абажа үзөөбди:

...агдаһан хэмжээ-ябуулганууд	Бэелүүлэгдэхэ үдэр	Хэн үнгэргэхэб	Дүүргэгдэһэнэйнь тэмдэг
Николаевагай «Таряа ха- ...» гэжэ романиие хамтаа- уншаха	понедельник, среда, четверг суббота бүхэндэ	Агитатор Ш. Бадмаев	дүүргэгдээ
...түлихэ	һарын 8, 18, 28-да	гүүртые даагша Ш. Бадмаев	түлигдээ
...шалхы хуудаһа» гаргаха	суббота бүхэндэ	агитатор Ш. Бадмаев, Б. Будажапова	дүүргэгдээ
...шадай санитарна байдалые ...ха	һарын 6, 28-да	Трусенева	дүүргэгдээ
...шадай үдэр» үнгэргэхэ	һарын 8-да	Н. Маханчеев	дүүргэгдээ
...-эй Верховно Соведэй ...си дээрэ ССР Союзай ...стрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. А. Булганинай хэһэн элидхэл тухай ...мдөө үнгэргэхэ	һарын 7, 10, 12-то	агитатор Ш. Бадмаев	дүүргэгдээ
...картина харуулха	һарын 8, 17, 25	гүүртые даагша Ш. Бадмаев	дүүргэгдээ
...: үбэлэй үедэ үнеэдһээ ...ээр һаадаг болохо тухай	һарын 15-да	зоотехник В. Будажапова	уншагдаа
...рэлдөөн: бурят-монголой ...турын ба искусствын ам...нууд тухайда	һарын 17-до	багша Цыбикжапов	дүүргэгдээ
...: уласхоорондын байдал	һарын 28-да	Н. Маханчеев	дүүргэгдээ
...техническэ һуралсал	понедельник бүхэндэ	зоотехник Будажапова	дүүргэгдээ

түсэб колхозой партийна ор- ...иин бюрогой заседани дээ- ...лагдаһан байгаа. Тиин түсэ- ...раалагдаһан хэмжээ-ябуул- бултадаа бэелүүлэгдээ.

Культбазада түсэбөөр хараа- ...һаа гадна, мүн ондоо горь- хүдэлмэри ябуулагдана. ...нь, январь соо малшадай культбазада боложо, кол- ...оо ажахын ба культурна ...лтын 1956 оной түсэб ту- ...өөрэлдэһэн байна. Энэ түсэ- ...оор гансахан Бахалайтын мүнөө жэлдэ нэгэ эхин ...и, һурагшанарай хамтын ветеринарна пункт, мүн мал- байха 7 шэнэ гэр баригдаха ...нөө энэ барилга түлэг дун- ...улагдажа байна. Эндэ ой- ...лнүүдэй үедэ малажалай ...» бүтээгдэхэ. Мүнөө эндэ ...аһаа гадна, электрын гэрэл айл бүхэндэ радио оруулаг-

...һарада малай хото-гэдэ- ...үшэнэй тэмдэг гүүртэдэ үзэг- дэжэ эхилээ һэн. Зүгөөр, энээн тухайда лекци эмхидхэхэ гэжэ түсэб дотор хараалагдаһан бэшэшье һаа, культбазые даагша нүхэр Бадмаев эбэртэ бодо малай хото-гэдэһэнэй үбшэнние уридшалан яажа һэргылхэб гэһэн асуудалаар лекци, хөөрэлдөө малшадай дунда эмхидхэһэн байна. Энэ лекци ветфельдшер нүхэр Трусенева уншаа.

Эдээхэн хэды жэшээнүүд дээрэһээ харахада, культбазын хүдэлмэри угаа олон янзын, ехэ һонирхолтой байна бшуу. Эндэ ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй нилээд ехэ хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулагдахаһаа гадна, малажалые эрхилхэ түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ талаар ехэ юумэн хэгдэнэ.

Малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй зоотехническэ һуралсал ехэнхидээ культбазануудта эмхидхэгдэдэг, тиимэһээ тэндэ түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай элдэб литература, журналнууд байха зэргэтэй.

Гадна, түрүү малшадай дүй дүршэл андалдаагын тусгаар вечер гү, али конференци эмхидхэжэ болоно. Үгышье һаа, түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухайда плакат гү, али «Дайшалхы хуудаһа» культбазада гаргахада һайн. Жэшээнь, түрүү һаалишан Д. Сампиловагай дүй дүршэл тухай плакат Бахалайтын культбазада энэ жэлэй январь соо гаргагдаһан юм. Энэ хадаа түрүүшүүлэй дүй дүршэлые олоной шадабари болгон дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ ехэ туһатай.

Зүгөөр культбазын хүдэлмэриин түсэб зохёоходоо, эндэхи малшадай үмэнэ ямар зорилгонуудай табигдаһые, тэдэнэй юу хэхэ байһые заатагүй хараадаа абалсаха шухала. Юуб гэхэдэ, бүхы ниитэ-политическэ болон культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри бодото ажабайдалтай нягта холбоотой байха зэргэтэй. Хэрбээ тиигээгүй һаа, тэрэнэй өөдтэй һайн нүлөө үзүүлхэгүй байһаниинь мэдээжэ.

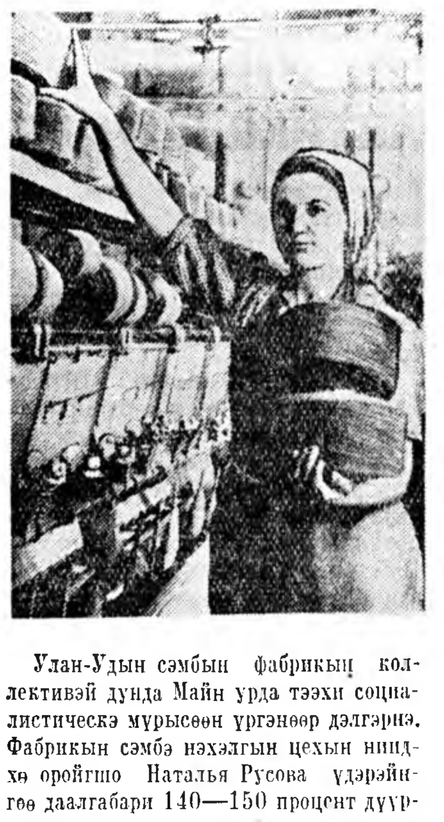
КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые малажалай хүдэлмэрилэгшэдтэ гүнзэгыгөөр тайлбарилан ойлгуулха, тэдэнние бодотоор бэелүүлхэ хэрэгтэ бүхы малшадые элсүүлэн хабаадуулха хэрэг мүнөө культбаза бүхэнэй шухалын шухала зорилго болоно. Энэ хэрэг культбазануудай түсэб дотор хараалагдажа, бодотоор бэелүүлэгдэхэ зэргэтэй. КПСС-эй XX съездын материалнуудаар лекци, элидхэлнүүд, хөөрэлдөөнүүд культбазануудта недели бүхэндэ үнгэргэгдэхэ ёһотой. Малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд, хүдөөгэй интеллигенци — хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, багшанар ба бусад мэргэжэлтэд, партийна болон советскэ эдэбхитэд аймагай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд үргэнөөр хабаадуулагдаха зэргэтэй.

Мүн партиин XX съездын материалнуудаар культбаза бүхэндэ харуулан ойлгуулха агитаци һайнаар эмхидхэгдэхэ зэргэтэй. Уряа лозунгнууд юрэнхы бэшэ, харин тон тодорхой, малшадай шиидхэжэ байһан бодото зорилгонуудтай холбоотой байха ёһотой. Жэшээнь, нэгэ түрүү һаалишан таамаг абаад хэлэхэдэ, Доржиева гү, али Цыренова таба һара соо гү, али зургаа һара соо үнеэн бүриһөө 800 литр һү һааһан байба гэлэй. Энээн тухайда уряа бэшэжэ болоно бшуу: «Таба һарын туршада нүхэр Доржиева үнеэн бүриһөө 800 литр һү һааба. Нүхэд һаалишад! Доржиева шэнгеэр бултадаа ажаллая» гэжэ гү, али таба һарын туршада нүхэр Доржиева үнеэн бүриһөө 800 литр һү һааба. Һаалишан бүхэнэй иигэжэ ажаллаа һаа, колхознай 50 мянган литр һү түсэбһөө гадуур һаажа абаха байна». Харуулан ойлгуулха агитаци иимэ тодорхой, бодото ажабайдалтай холбоотой байгаа һаа, нүлөө ехэтэй байхань дамжаггүй.

Культбаза бүхэндэ малшадай социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд согсолон харуулагдаха зэргэтэй. Малшадай үдэр бүриин хүдэлмэриин дүн харуулһан показателиин доска эндэ байхаһаа гадна, мүн хүндэлэлэй доска байха зэргэтэй. Түрүүшүүл тухай фотомонтаж эмхидхэхэдэ болохо. Жэшээнь, Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци культбаза бүхэндөө колхозойнгоо ажабайдалһаа абажа фотомонтаж эмхидхэһэн байна. Толгойн Ара гэжэ газартахи культбазадань «Ажал ба амаралта» гэһэн ехэ һонирхолтой фотомонтаж эмхидхэгдэнхэй.

«Малшадай үдэр» һара бүхэндэ үнгэргэгдэдэг гээшэ. Культбаза болбол энэ үдэртэ тон һайнаар бэлэдхэхэ, ханын газетэ гү, али «Дайшалхы хуудаһан», «Молни» гаргагдаха ёһотой. Лекци гү, али элидхэл уншагдаха зэргэтэй. Заатагүй бани түлигдэхэ, худалдаа наймаан асарагдаха, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд ерэхэ ёһотой.

Культбазануудай хэхэ ёһотой бүхы хүдэлмэриие нэгэл статья дотор гүйсэд дүүрэнээр хэлэхын аргагүй байна. Юрэнхыдөө культбазын ямар зэргээр хүдэлмэреэ эмхидхэхэ ёһотой байһан тухайда эндэ тобшоор хөөрэжэ үгэбэбди. Манай газетын энэ жэлэй мартын 20 номерто Хэжэнгын аймагай колхозуудай культбазануудай хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай тусгаар хуудаһан толилогдоо һэн. Тэрэнние уншаа һаа, магад туһатайшье байжа болохо.

Улан-Удын сэмбын фабрикын коллективэй дунда Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэринэ. Фабрикын сэмбэ нэхэлгын цехын ниидхэ оройгшо Наталья Русова үдэрэйнгөө даалгабари 140—150 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Русова ажалдаа байна. **А. Мантаевай** фото.

Ажалшадай захилые һайнаар дүүргэхын түлөө

Продукци үйлэдбэрилхэ 1956 оной гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн промышленна предприятинуудта үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Улан-Удэ городой Железнодорожно районой промкомбинадай хүдэлмэришэд энэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Комбинат продукци үйлэдбэрилхэ январь, февраль һарануудайнгаа түсэбүүдые үлүүлэн дүүргээ һэн. Мүнөө түрүүшын кварталай дүүрэхэ ойртоод байхада мүрысөөнэй эршэ улам шангадана. Үнгэрэгшэ хоёр һара хахадай хүдэлмэриин дүнгөөр хубсаһа оёдог № 1 цехынхид түрүүлжэ ябана.

—Ажалшадай захилые һайнаар дүүргэхэ гээшэ бидэнэрэй гол зорилго мүн. Тиимэһээ цехымнай хүдэлмэришэд—оёдолшод хубсаһа һайн шанартайгаар оёхын тулада шадабари мэргэжэлээ хододоо дээшэлүүлнэ. Тиин һара бүриингөө даалгабариие үлүүлэн дүүргэнэбди —гэжэ оёдолшодой цехые даагша нүхэр Димитрюк хөөрэнэ.

Комбинадай модошо дархашуул оёдолшодһоо дутуугүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Энэ цехынхид мебель дархалха февраль һарынгаа түсэбые 120 гаран процент дүүргэһэн юм. Цехые даагша нүхэр Потехин мебель дархалха технологиие һайнаар шудалһан тулада өөрынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэлдэ залуу дархашуулые һургадаг байна.

Комбинадай дирекци энэ жэлэй түрүүшын хоёр һарын хүдэлмэреэр социалистическэ мүрысөөнэй дүн һаяхан гаргаа. Энэ мүрысөөндэ түрүүлжэ гараһан ажалай новаторнууд нүхэд Гурьянова, Ширяева, Шанарова, Бекишова болон бусад хүндэлэлэй доскада бэшэгдэһэн байна.

И. Халанов, комбинадай директор.

Шэнэ барилгануудые олоор бодхоохонь

Түнхэнэй аймагай олон колхозууд барилгын модо, шулуу бэлдэхэ һарын үедэ ехэхэн хүдэлмэри хэһэн байна. «Путь коммунизма», Хрущевой, Сталинай (Толтой) нэрэмжэтэ колхозууд модо бэлдэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргээ.

Мүнөө «Путь коммунизма» колхоздо энэ хүдэлмэри үргэлжэлһөөр. Тус колхоз 2780 кубометр барилгын модо бэлдэхэ аад, 3500 кубометр бэлдээ. Тэрэнэй 2500 кубометрынь барилгын газарта шэрэгдэһэн байха юм. Колхозой барилгын бригада 30 гахайн байха механизированнэ байра, 1000 хурьгадай, 98 тугалай байха типовой байрануудые барижа байна. Мүн колхознигуудай һууха 12 гэр баригдажа байнхай.

Модо шэрэлгэ дээрэ 17 хүн, 4 автомашина, Кыренэй МТС-эй 2 трактор хүдэлмэрилнэ.

Тус колхозой барилгашад энэ оной барилгын хүдэлмэриие болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ эршэмтэйгээр ажаллана. **И. Манзарханов.**

Барилгын бригада

Яруунын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд малай байрануудта, мүн хүнэй байха гэрнүүдтэ хэрэгтэй барилгын модо горьтойхоноор бэлдэжэ байна. Тус колхоз энэ жэлдэ байрын гэрнүүдые, малай байрануудые олоор бариха түсэбтэй юм. Мүнөө колхозой гэшүүд ойдо гаража, барилгын модо отолжо байна. Мүн энэ хэрэгтэ Эгэтын МТС-эй механизаторнууд бага бэшэ туһаламжа үзүүлнэ. Һаяхан МТС-эй партийна организациин болон дирекциин үүсхэлээр тэдэнэр ойдо гаража, 100 шахуу кубометр барилгын модо отолһон байна. Мүнөө отологдоһон модон барилгын газарта шэрэгдэжэ эхилэнхэй. Колхоздо 8 хүнһөө бүридэһэн тусгаар барилгын бригада бии. Һаяын үдэрнүүдтэ тэдэнэр барилгаяа эхилхэнь.

П. Тыскеева.

ХҮДӨӨГЭЙ КЛУБЫЕ ДААГША

...нэй аймагай Утаата-Дала- ...оной «Улаан-Далахай» кол- клубые даагшаар коммунист Пагбажап Бадмаевич Дым- хүдэлдэг юм. Нүхэр Дым- ...эй оролдосотой ажалай мүнөө энэ клуб аймаг соогоо клубуудай нэгэнниинь болоо. клубайнь гэр багашье һаа, зохидхон, зэсоо газаагүй ...гнуудаар, колхозой түй- ...д болон ажалай түрүү дүй харуулһан плакадуудаар ...нхэй. Урдандаа сонхо- ...эбдэрхэй, шэлгүй бай- харин Пагбажап Бад- ...рамануудыень өөрөө таа- ...сонхонуудыень һуулгаад, ...гоё шэрэнүүдээр шэрдэжэ гоёоһон байна. Бүхы сонхонуудтань шторонууд үлгөөтэй байдаг. Клубайнь сценэ мүн лэ гоёогдонхой.

Клуб өөрын улаан булантай юм. Улаан буландань 2 мянга гаран уранһайханай, научно-популярна, хүдөө ажахын болон бусад олон номууд бии.

Үдэшэндөө колхознигууд ажал хүдэлмэриингөө һүүлээр улаан буландаа сугларжа, шатараар, даамаар, биллиардаар наадажа, мүн дуратай номуудаа, шэнэ ерэһэн газетэ, журналнуудые уншажа, сүлөөтэй сагаа хүхюун сэнгэлигээр, культурнаар үнгэргэдэг юм.

Пагбажап Бадмаевич уншагшадтаа шэнэ шэнэ һонин номуудые уншахыень дурадхажа байдаг. Улаан булан соонь уншагшад уншаһан номууд тухайгаа хөөрэлдөө хэдэг юм. Мүн уласхоорондын байдал тухай лекцинүүд болон хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэжэ байдаг.

Һаяхан Цакирта хүдөөгэй клубуудые даагшанарай зүблөөн боложо үнгэрөө. Энэ зүблөөндэ хабаадагшад Пагбажап Бадмаевичын хэһэн ажалые үндэрөөр сэгнэһэн байна.

Мүнөө нүхэр Дымбрылов клубайнгаа ажалые үшөө ехээр һайжаруулжа, колхознигуудта партиин XX съездын материалнуудые ойлгуулжа, тэдэнние ажалдаа шэнэ амжалта түйлаха хэрэгтэ зоригжуулна.

Ф. Цыденжапов.

Сахарна свёклын үндэр ургаса яажа абахаб

Зургаадахи табанжэлэй туршада техническэ культурануудай ургаса ехээр абадаг болохо, 1955 онойхитой сасуулбал, 1960 ондо сахарна свёкло тарилгые 154 процент ехэ болгохо, сахарна свёкло ургуулхада РСФСР-эй һайн эрхэ байдалтай районуудта тарилгын талмайе үргэдхэжэ, сахарна свёклын ургасые дээшэлүүлхэ тухай КПСС-эй XX съездын Директивэнүүд соо хэлэгдэнэ.

КПСС-эй обкомой бюро, БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет 1956 ондо БМАССР-тэ сахарна свёклын тарилгын талмайе 2000 гектар болотор үргэдхэхэ гэжэ тогтооһон юм. Тиимэһээ Бичурын аймагһаа гадна Мухаршэбэрэй, Кударын аймагууд свёкло тариха байна. Энэ талмайн гектар бүриһөө адагынь 200 центнер свёкло абтаа һаа, сахарай заводто жэл бүри 400 мянган центнер свёкло орожо, 48 мянган центнер сахар үйлэдбэрилэгдэхэ байна. Тэрэнһээ гадна, колхозууд 200 мянган центнер свёклын набша эшэ абаха, 160 мянган центнер малай тэжээл болодог жом абаха, тушааһан свёклынгоо түлөө колхозууд 11660 мянган түхэриг мүнгэ, 400 тонно сахар хүнгэн сэнгээр абаха болоно.

Жэшээнь, манай аймагай XIX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз 220 гектар свёкло тарижа гектар бүриһөөнь 200 центнер ургаса абтаа һаа, 1 миллион 260 мянган түхэригэй олзо доход оруулха, 38 тонно сахар абаха байна. Эдэ тоонуудые хаража үзэхэдэ, сахарна свёкло олзо ехэтэй культура гэжэ тон зүбөөр тоологдоно.

Манай МТС-эй харьяата колхозуудта 1956 ондо 862 гектар талмайда сахарна свёкло таригдаха. 1266 хүн 96 звено боложо хубаараад, тэрэнние тариха ба харууһалха юм. Дүй дүршэлтэй, эрхим хүнүүдынь звеньевойнуудаар табигданхай.

Уһалагдадагшье, бэшэшье газарта сахарна свёкло баян ургаса үгэхэ гэжэ аймагаймнай свёкло ургуулагшад бодото ажал дээрэ харуулаа. Нёдондо XIX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Б. С. Афанасьев) 210 гектар талмайһаа 10000 центнер свёкло хуряажа, сахарай заводто тушааһан байха юм. Калининай нэрэмжэтэ колхоздо свёкло ургуулагшадай звеное БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат П. Е. Павлова хүтэлбэрилнэ. Тэрэ 8 жэлэй туршада сахарна свёклын үндэр ургаса абажа байна. Жэшээлхэдэ, 1950 ондо 4 гектар талмайн га бариһөө 162 центнер, 1954 ондо 5 гектар талмайн га бүриһөө 103 центнер свёкло хуряаһан байна. Тус колхозой свёкло ургуулагша А. Петрова 1950 ондо 4 гектар талмайн га бүхэнһөө 203 центнер, XIX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой звеньевой К. Р. Перелыгина муу уларилтай, ган гасууртай жэлдэ 9 гектар талмайһаа га бүриин 160 центнер свёкло хуряажа абаһан байна.

Гэбэшье, колхозууд, МТС-үүд сахарна свёклын ургаса үшөөл багаар абана. Сахарна свёкло муугаар ургуулһан колхозууд энэ культураһаа олзо доход ехээр абадаггүй байна.

Манай колхозууд сахарна свёклын үндэр ургаса юундэ абажа шаданагүйб? Ямар шалтагаанһаа сахарна свёкло муугаар урганаб гэхэдэ, ургасань һайнаар харууһалагданагүй, агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд дутуугаар үнгэргэгдэнэ. Хүрһэнэй дээдэ талын хуурай байхада свёклын үрэһэ тарихада, тэрэ 1,5—2 һарын туршада гаража үгэдэггүй, тарилгын талмайда буртаг үбһэн ургажа, нэгэ га газарта 100 мянган эшын орондо 20—25 мянган эшэ ургадаг. Тиимэһээ сахарна свёклын үрэһэ нойтон хүрһэндэ 5—6 сантиметр гүнзэгыгөөр тариха хэрэгтэй.

Уһалагдадаггүй газарай культивациие, тарилгые болзор соонь үнгэргэхэ тон шухала. Ургамалнуудые саг соонь шэнгэрүүлээгүй һаа, свёклын ургаса ехээр муудадаг. Свёкло һайнаар ургуулагшад ургамалай хоёр набшаһатай болоторнь шэнгэрүүлжэ дүүргэдэг. Шэнгэрүүлгые түргэдхэхын тула механизированнэ букетировко хэрэглэдэг юм. Ургасын гарасын муушье һаа, букетировко заатагүй үнгэргэхэ хэрэгтэй.

Гадна, манай свёкло ургуулагшад ургамалда нэмэлтэ тэжээл оруулдаггүй. Саашадаа энэ агротехническэ хүдэлмэри хэдэг болохо шухала. Мүн культиватораар ряд хоорондын газар зөөлэрүүлхэдэ ургаса нилээд дээшэлдэг. Манай колхозуудта энэ хүдэлмэри дутуугаар ябуулагдана.

Ургамалай ургаха үедэнь уһалалга үшөөл муугаар үнгэргэгдэнэ. Теэд манай эндэхи гандадаг газарые һайнаар уһалха хэрэгтэй ха юм. Ургамалнуудые уһалхын тула тэдэнние тарихадаа ряд хоорондонь 60 сантиметр тухай зай үлөөхэ хэрэгтэй.

Ургаса тарилгын түрүү арга болохо квадратно-гнездовой ба квадратна арга хэрэглэжэ, хэрээһэлүүлэн элдүүрилгые свёкло ургуулга дээрэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ хэрэгтэй.

Свёклын үндэр ургаса абахын тула агротехническэ иимэ аргануудые бэелүүлхэ ёһотой:

Газараа хоёрлон хахалхынгаа урда тээ гектар бүхэнние 20—30 тонно наг шэбхэ гү, али эртэ хабарай үедэ культивацилхын урда тээ үтэг шэбхээр үтэгжүүлхэ;

эртэ хабар гектар бүхэндэ 4 центнерһээ бага бэшэ минеральна үтэгжүүлгэ зөөжэ тарааха, уһалуурийн бүхы газарнуудые тарилгын урда тээ уһалха;

сеялкэ, культиваторнууд, шлейфнүүд ба катогуудые тарилгада һайнаар бэлэдхэхэ, свёклын үрэһэнэй центнер бүхэнние 400 грамм гранозанаар угааха, гексохлоран хэрэглэхэ;

болзор соонь газараа хахалха ба тариха ёһотой, ряд хоорондын забһарые нэгэ адлиханаар гаргаха, свёкло тарихадаа минеральна үтэгжүүлгэ заатагүй хэрэглэхэ;

свёклын ургамалнууд дээрэ хорхой шумуулай бии болоо һаа, ДДТ ба гексохлоран гэжэ хороор тэдэнние үгы хэхэ хэрэгтэй;

свёклын эшэнүүдэй гараһанай һүүлдэ 4—5 үдэрэй турша соо ряд хоорондынь газарые зөөлэрүүлжэ дүүргэхэ, һүүлээрнь 25 үдэрэй туршада ургамалнуудые шэнгэрүүлхэ, тиигээд тэрэнние шалгажа үзэхэ;

свёклын ургажа байха үедэ тракторна культиватораар ряд хоорондынь газарые 4—5 дахин элдүүрилхэ;

гектар бүхэн дээрэ 100 мянганһаа үсөөн бэшэ свёклын эшэнүүдые үлөөхэ.

ургасаяа гээлтэгүйгөөр хуряахын тула СКГМ-3 гэжэ свёкло хуряадаг комбайн гү, али свёкло һугалдаг машина хэрэглэхэ шухала.

Сахарна свёклын баян ургаса абахын тула мүнөө нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Намартаа звено бүхэндэ тусхай участогууд даалгагдажа үгтэһэн байна. Калининай, Сталинай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай свёкло ургуулагшадай звенонууд бүхэли үбэлдөө тарилгын газарта наг шэбхэ зөөгөө. Мүн минеральна үтэгжүүлгэ поли дээрэ зөөжэ эхилээбди. Калининай нэрэмжэтэ колхоз 45 тонно үтэгжүүлгэ зөөгөөд байна.

XIX партсъездын нэрэмжэтэ, «Ленинский путь», Калининай нэрэмжэтэ, «Защита мира» колхозуудай звенонууд һуралсалай хоёрдохи жэлэй программаар агротехническэ кружогуудта һуралсана.

Манай МТС сахарна свёклын тарилга, харууһалга, хуряалгада ябаха пропашной бүхы трактор, сеялкэ, культиватор ба борной заһажа дүүргээ.

Гэбэшье, манай республикын хүдөө ажахын министерство свёклын ургамалда нэмэлтэ тэжээл оруулха, ургамалые үрэжүүлхэ машинануудаар манай МТС-ые гүйсэд хангаагүй. Сахарна свёкло ургуулгада хэрэглэгдэхэ тракторнууд, сеялкэнүүд, катогууд ба пропашной культиваторнуудтайбди. Теэд ургамалда нэмэлтэ тэжээл оруулдаг миин ганса культиватортай, морины хүсөөр хүдэлжэ, үтэгжүүлгэ сасадаг машинатай байнабди. Сахарна свёкло хуряалга ажал ехэтэй хүдэлмэри юм. Тэрэнние механизацилхада, свёкло һугалдаг машинануудые ба свёкло хуряадаг комбайнуудые хэрэглэхэдэ хуряалгын болзор хороогдохо, хүдэлмэриин хүсэн багаар гаргашалагдаха байна.

Сахарна свёкло олзо ехэтэй культура мүн. Манай аймагта сахарна свёклын үндэр ургаса абаха бүхы арга боломжо бии. Имагтал тэрэнние ургуулхадаа һайнаар харууһалха, агротехническэ бүхы хэмжээнүүдые бэелүүлхэ, газар элдүүрилгэдэ, свёкло тарилгада, хуряалгада машинануудые олоор хэрэглэхэ шухала.

А. Говорунов, Бичурын МТС-эй главна агроном.

Тобшо һонинууд

★ Улан-Удын хүүгэдэй библиотекын номуудай фонд жэл ерэхэ бүри баяжана. Үнгэрэгшэ жэлдэ тэндэ 12.749 хэһэг номууд тоологдодог байгаа һаа, мүнөө 17 мянга шахуу номуудтай болоо.

★ Аптекоуправлени «АФ-2» гэжэ маркын франклинизациин аппарадуудые абажа, эмнэлгын эмхи зургаануудта худалдаба. Энэ аппарат электрын хүсөөр үбшэнтэниие аргалгада хэрэглэгдэхэ юм.

★ Санитарно-гэгээрэлэй республиканска байшан медицинскэ элдэб темээр 40 брошюра хэблэжэ гаргаба.

★ Мяха-консервын комбинат пирожкинуудые бариха цех ПВЗ-гэй дэргэдэ шэнээр нээбэ. Иигэжэ заводой хүдэлмэришэдтэ үдэр бүхэндэ 5 мянга гаран халуун пирожкинууд үгтэдэг болоо.

★ Уранзурааша Е. И. Неволина байгалай загаһашадай баатарлиг ажал ба ажабайдал тухай ехэ зураг зуража байна.

Центральна Америкын ба Вест-Индиин оронуудта США колониальна политика ябуулна

Латинска Америкэдэ Холбоото Штадуудай ябуулдаг политикые «һайн хүршын» политика гээшэ гэжэ харуулхын тула американска пропаганда бүхы аргаараа оролдодог юм. Зүгөөр, гэршэ баримтанууд тад ондоо юумэ харуулна. США болбол Латинска Америкын оронуудта колониальна политика ябуулжа, американска капиталистическэ монополинуудай мэдэлдэнь эдэ оронуудые оруулха гэнэ.

Гватемала, Гондурас, Сальвадор, Никарагуа, Коста-Рика, Панама, Куба, Доминиканска республика, Гаити гэдэг оронууд тушаа США-гэй ябуулдаг политикын колониальна удха шэнжэнь илангаяа эли тодо харагдана. Центральна Америкэдэхи ба Вест-Индидэхи эдэ юһэн оронуудта хамта дээрээ 23 миллион шахуу хүн зон һуудаг. Эдэ оронууд бэеэ даанхай гүрэнүүд гэжэ тоологдолог аад, бодото дээрээ США-гэй колонинууд юм.

Эдэ оронуудай экономикын бүхы гол һалбаринуудые американска томо томо компанинууд, банкнууд гартаа барижа байдаг. «Латинска Америкэдэ оруулагдаһан хари гүрэнэй капитал» гэһэн ООН-эй элидхэл соо һонин гэршэ баримтанууд тоологдоно. Жэшээнь, Коста-Рикэдэ банганууд болон кофе үйлэдбэрилгэ тус ороной экономикын гол һалбари болодог. Энэ үйлэдбэриие американска «Юнайтед фрут компани» гэжэ компани бүримүһэн хинажа байдаг. Тус орон дотор хэрэглэгдэдэг электроэнергиин гурбанай хоёр хубиие «Нейшнл пауэр энд лайт компани» гэдэг американска электрическэ компани үйлэдбэрилнэ. Кубада США-гэй оруулһан капитал 700 миллион доллар болоно. «Нейшнл сити бэнк оф Нью-Йорк», «Ферст нейшнл бэнк оф Бостон» гэдэг томо банкнууд Кубада гаргагдадаг бүхы сахарай 50 процентые хинажа байдаг.

Мүн бусадшье оронуудта иимэрхүү юм.

Доминиканска республикада «Юнайтед фрут компани» бананова плантацинуудһаа гадна, түмэр харгынуудые ба портнуудай барилгануудые эзэлжэ байдаг. Тэрэшэлэн американска капитал электроэнерги үйлэдбэрилгые ба хэлхеэ холбоое хинадаг юм. Сальвадорто «Интернейшнл рейлуэйс оф Сентрал Америка» ба «Юнайтед фрут компани» гэжэ компанинууд түмэр харгы, портнуудай барилга, агаарай зам ба бусад предприятинуудые хинажа байдаг.

Гватемалай экономикодо «Юнайтед фрут компани», «Интернейшнл рейлуйэс оф Сентрал Америка» ба «Эмпренса электрика де Гватемала» гэдэг гурбан компанинууд эзэрхэжэ байдаг. Фруктнуудые газаашань худалдалгые, электроэнерги үйлэдбэрилгые, түмэр харгынуудые, хэлхеэ холбоое, сагаан туулга, цинк ба бусад металл малтан абалгые эдэ компанинууд хинадаг юм. Гондураста «Юнайтед фрут компани», тэрэшэлэн «Стандарт фрут» ба «Стимшип компани» гэдэг компанинууд банан үйлэдбэрилгые, түмэр ба шоссейнэ харгынуудые, телефонно ба телеграфна холбооe гартаа барижа байдаг. Эдэ компанинуудай оруулһан бүхы капитал 80 миллион доллар болодог юм. Никарагуада үнгэтэ металлнуудые малтан абалгые, ба пальмын тоһо гаргалгые, тэрэшэлэн телеграфна ба телефонно хэлхеэ холбооe США-гэй монополинууд хинажа байдаг. Панамада оруулагдаһан американска капитал 400 миллион доллар шахуу болодог. Тиихэдэ тэндэхи хүдөө ажахыда тэрэ лэ «Юнайтед фрут компани» эзэрхэжэ байдаг.

Американска монополинууд Центральна Америкын ба Вест-Индиин оронуудай экономикын нэгэ зарим һалбаринуудые хүгжөөгөөд, эдэ оронуудай индустриализацилгада һаад хэнэ. Олонхи оронуудайнь экономико нэгэ—хоёр янзын продуктнуудые газаашань гаргалгаһаа дулдыдадаг юм. Гватемалын экономико кофе газаашань гаргалгаһаа (77 процент), Куба—сахар газаашань гаргалгаһаа (84 процент), Сальвадор—кофе газаашань гаргалгаһаа (88 процент), Доминиканска республика—сахар (43 процент) ба кофе (24 процент) газаашань гаргалгаһаа дулдыдана. Холбоото Штадуудай дэлгүүр дээрэ эдэ продуктнуудай сэнгэй багааршье доошолходо эдэ оронуудай экономикодо ехэ бэрхэшээлнүүд тохёолдодог. Центральна Америкын ба Вест-Индиин оронуудай газаашань худалдадаг эдэ шухала продуктнуудай сэн «тэдэниие худалдажа абэдаг гансал оронһоо, США-һаа олонхи ушарта дулдыдадаг юм, тиимэ болоходоо США эдэнэй экономикые ба эдэнэй политикые заадаг юм» гэжэ уругвайска «Эль Дебате» газетэ бэшээ.

Кубын национальна банк оронойнгоо экономическа байдалые харуулһан мэдээнүүдые толилоо. Тиихэдээ США-гэй дэлгүүрһээ Центральна Америкын ба Вест-Индиин оронуудай экономикын дулдыданги байһаниие тодоор харуулаа. 1951 онһоо эхилээд США хадаа Кубаһаа сахар улам багаар худалдан абадаг болобо гэжэ тус банк мэдээсэнэ. Тэрээнһээ боложо Кубын газаашань худалдаһан сахар 1951 ондо 3.450.519 тонно байһан аад, 1955 ондо 2.883.818 тонно болотороо бага болоо. Тиимэ дээрэһээ Кубада сахар гаргалга хороһон байна. Тус банкын мэдээсэһэнэй ёһоор, 1954 ондо 1953 онойхиһоо 250 мянган тонно, 1955 ондо 1954 онойхиһоо 350 мянган тонно сахар багаар гаргагдаа. Сахар гаргалгын ба газаашань худалдалгын хороһоной эсэстэ, тэрэшэлэн гадаадахи дэлгүүр дээрэ сахарай сэнгэй 5 процентээр химдарһан дээрэһээ 1954—1955 онуудта Кубын национальна доход 170 миллион песээр бага болоо, сахар гаргадаг газарта ажалладаг хүдэлмэришэдэй салин хүлһэн 70 миллион песээр хороо. Кубын гүрэнэй үри 750 миллион песо хүрэтэрөө дээшэлээ.

Латинска Америкэһээ Холбоото Штадуудай абаашадаг түүхэй эд болон хүдөө ажахын продуктнуудай сэнгэй доошоо орожо байхадань, Холбоото Штадуудһаа Латинска Америкэдэ асардаг промышленна зэмсэг түхеэрэлгын ба товарнуудай сэн дээшэлээ. Энэнь баһа Центральна Америкын ба Вест-Индиин оронуудай экономикодо ехэ муу байна. Энээниие «Фундамонтос» гэжэ журнал Кубын жэшээ дээрэ харуулна:

	Кубаһаа абаашадаг товарнуудай сэн	Кубада асардаг товарнуудай сэн
1950	100	100
1951	111	120
1952	104	120
1953	96	118
1954	93	118

Сэнгэй иимэ ондо ондоо байһан дээрэһээ Центральна Америкын ба Вест-Индиин оронууд Холбоото Штадуудта ходо үритэй байдаг. 1955 оной дүүрэхэ багта Куба, Панама, Доминиканска республика, Сальвадор гэдэг оронууд «өөһэдынгөө түүхэдэ үзөөгүй ехэ» үритэй байгаа гэһэн Нью-Йоркско федеральна резервнэ банкын мэдээсэлые американска «Уолл-стрит джорнэл» газетэ толилоо.

Центральна Америкын ба Вест-Индиин оронуудай экономикодо США-гэй монополинуудай хүсэд эзэрхэжэ байхатай хамта эдэ оронуудай политическэ байдалда американска зонхилолго бүримүһэн тогтоогдонхой. Американска журналист Огден «США Латинска Америкые захирна» гэһэн ном соогоо иигэжэ бэшэнэ: «Латинска Америкэдэ США-гэй ябуулдаг мүнөөнэй интервенционистска политика гээшэ засагта байһан правительствонуудые дипломатическа, экономическа ба политическэ талаарнь эгээл ехээр хашаха ябадал мүн. Демократическа үзэл баримталхаяа һанадаг гү, али США-гэй империализмда багааршье дурагүйлхэдэг правительствонуудые унагаахын тула элдэб оронуудтахи хархис этэгээдүүдые тухирха, эдишэ үгэхэ, буу зэбсэг худалдаха мэтын арганууд хэрэглэгдэнэ».

Американска политикын иимэ арганууд Центральна Америкын ба Вест-Индиин оронуудта илангаяа бүдүүлигээр, убайгүйгөөр хэрэглэгдэнэ. Американска монополинуудта мэдэлтэй сэрэгэй диктаторнууд эдэ оронуудые зонхилон захиржа байдаг. Сэрэгэй диктаторнууд «коммунистическэ аюултай» тэмсэнэбди гэһэн шалтаг бариад, американска монополинуудай эзэрхэлгэдэ эсэргүү, демократическа эрхэ сүлөө олохын түлөө хэгдэһэн ямаршье хүдэлөөе шэрүүн хатуугаар дарадаг байна.

1954 ондо Холбоото Штадууд Гватемалада эсэргүү сэрэгэй добтолго эмхидхээ һэн. Хариин дарлалтаһаа сүлөөрхэеэ һанаһан Латинска Америкын оронуудые өөрынгөө мэдэлдэ США-гэй яагаад оруулдагые энэ жэшээ харуулна. 1951 ондо Гватемалын арадай һунгаһан хуулита правительство энэ добтолгын эсэстэ унагаагдажа, Армас түрүүтэй сэрэгэй бүлэг засагые гартаа абаһаниинь мэдээжэ. Прогрессивнэ организацинуудай ажал-ябуулга хоригдоһон, олон зуун үнэн сэхэ хүнүүд түрмэдэ һуулгагдаһан байна.

Центральна Америкын ба Вест-Индиин оронуудай ажалшад ажабайдалаа һайжаруулхын түлөө улам бүри шангаар тэмсэнэ. Жэшээнь, гол түлэб американска компанинуудай мэдэлдэ байдаг Кубадахи олон предприятинуудай хүдэлмэришэд нёдондо жэлдэ забастовко хээ: салин хүлһэ доошолуулгада эсэргүүсэжэ, түмэрзамшадай профсоюзай хүдэлмэришэд февральда ба июньдэ забастовко хээ; августда хэлхеэ холбооной хүдэлмэришэдэй бүгэдэниитын забастовко болоо; «Юнайтед фрут компани» гэжэ компаниин бананова плантацинуудай хүдэлмэришэд сентябрь—октябрьда гурбан неделиин забастовко хээ; салин хүлһэ дээшэлүүлхэ ба ажалай услови һайжаруулха эрилтэ табижа, декабрьда сахарна промышленностиин хүдэлмэришэдэй хэһэн забастовко нэгэ недели үргэлжэлөө. Забастовко хэһэн ажалшад хэдэ хэдэн ушарта өөһэдынгөө эрилтые дүүргүүлнэ. Жэшээнь, «Юнайтед фрут компани» гэжэ компаниин Коста-Рикэдэхи бананова плантацинуудай хүдэлмэришэд нёдондо забастовко хэжэ, ажалай услови һайжаруулха ба түлбэриие дээшэлүүлхэ гэһэн эрилтээ компаниин эзэдээр дүүргүүлжэ шадаа. Забастовконууд мүн Сальвадорто, Гандураста, Панамада, Доминиканска республикада болоно.

Ажалай услови һайжаруулхын түлөө ажалшадай тэмсэл национальна бэеэ даанхай байдалаа хамгаалхын түлөө тэмсэлтэй ниилэнэ. Американска монополинуудай эзэрхэлгэдэ эсэргүүсэжэ латиноамериканска оронуудай национальна буржуазиин зарим түлөөлэгшэдшье тэмсэнэ. Американска монополинуудай нүлөөндэ байдаг Кубын конгрессшье Холбоото Штадуудтай экономическа харилсаагаа хубилгая, Кубын продукци худалдаха шэнэ дэлгүүр олоё гэһэн эрилтэ табиһан шиидхэбэри үнгэрһэн жэлдэ абаһан байна гэжэ «Пренса континенталь» агентство мэдээсэбэ. Иимэ шиидхэбэриие конгрессэй абаһан ушар хадаа США-гэй политикада «элдэб олон бүлэгүүдэй улам ехээр эсэргүүсэдэг боложо байһые бодотоор харуулна» гэжэ агентство бэшэнэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездэ эльгээһэн амаршалгын бэшэг соогоо Кубын арадай-социалистическэ партиин Национальна комитет иигэжэ бэшэнэ: Латинска Америкын оронуудтай худалдаа наймаа ехээр хэдэг болохо, тэдэндэ Советскэ Союзай туһаламжа үзүүлхэ тухай нүхэр Булганинай дурадхал («Висион» гэжэ американска журналай редакторта үгэһэн харюу соогоо—**Н. К.**) манай орон дотор үргэнөөр һайшаагдаа. Американска империалистнууд ба тэдэнэй кубинска агентнууд энэ үнэн зүрхэнэй ба бидэндэ ашаг туһатай дурадхалые хардаха гэжэ һэдэнэ. Гэбэшье, арад зон болбол тэрэниие хүлеэжэ абая гэжэ нэгэн һаналаараа хэлэнэ, юундэб гэхэдэ, энэ дурадхал манай экономическа хүгжэлтын ба һүжэржэ байһан кризистэй тэмсэлгын хүсэтэ зэбсэг мүн гэжэ тоолоно».

Бүхы оронуудтай, тэрэ тоодо Советскэ Союзтай ба арадай демократиин оронуудтай худалдаа наймаа, харилсаа үргэдхэхэ гэһэн һанамжа Центральна Америкын ба Вест-Индиин оронуудта улам бүри ехээр дэмжэгдэжэ байна.

Н. КАРЕВ.

Пакистанай Республика болоһон тухай соносхогдобо

КАРАЧИ, мартын 23. (ТАСС). Пакистанай Республикын түрүүшын Президент Искандер Мирза гэгшын тангариг үгэлгын баярай ёһолол Пакистанай генерал-губернаторай үргөө соо энэ үглөөгүүр болоо. Энэнэй урда тээ Пакистан Исламска Республика болобо гэжэ мартын 23-да соносхогдоһон тухай генерал-губернатор Искандер Мирзын указ уншагдаад, удаань тэрэ указынь баталагдаһан байгаа.

Пакистантай дипломатическа харилсаатай 40 гаран ороной тусхай түлөөлэгшэд, Карачида байдаг дипломатическа түлөөлэлгын зургаануудые толгойлогшонор, Пакистанска правительствын түлөөлэгшэд, Пакистанай Учредительнэ суглаанай гэшүүд, Пакистанска болон хариин оронуудай журналистнууд энэ ёһолол дээрэ байлсаа.

Тэдэнэй дунда Советскэ правительствын тусхай түлөөлэгшэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд: Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш. Р. Рашидов, СССР-һээ Пакистанда байдаг посол И. Ф. Шпедько, посланник Ф. П. Доля байлсаа.

Энэ үдэрһөө эхилэн Пакистан хадаа Британска доминион бэшэ болобо. 1956 оной февралиин 29-дэ Пакистанай учредительнэ суглаанай баталан абаһан шэнэ конституци хүсэндөө ороо; Индиие захиргаалан мэдэхэ тухай 1935 оной акт Пакистанай үндэһэн хуули байһан юм. Энэ актын орондо шэнэ конституци абтаба.

Пакистанай Республика болоо гэжэ соносхогдоһонтой дашарамдуулагдан сэрэгэй парад үглөөнэй 8 часта болоо. Тэрээндэ Пакистанай арминин, далайн-сэрэгэй флодой, агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй частьнууд хабаадаа. Пакистанай Республика болоо гэжэ соносхогдоһонтой дашарамдуулагдан боложо байһан һайндэрлэлгэдэ хабаадалсахаяа эндэ хариин гүрэнүүдһээ ерэһэн бүхы тусхай түлөөлэгшэнэр, дипломатическа корпусой гэшүүд, Пакистанай правительствын, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй түлөөлэгшэд, Карачи городой гражданинууд хэблэлэй түлөөлэгшэд парад дээрэ байлсаа.

Президент Искандер Мирза үгэ хэлээ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян, бусад оронуудай тусхай түлөөлэгшэд Президент Искандер Мирзада үнэмшэлэлгынгээ грамотануудые 11 часта барюулаа. Пакистанай Республика болоо гэжэ соносхогдоһонтой ба Искандер Мирзын Президентээр һунгагдаһантай дашарамдуулан А. И. Микоян тэрэниие амаршалаа.

Амаршалга хүргэһэнэйнь түлөө А. И. Микоянда баясхалан хүргэхэ зуураа, Пакистанай ба Советскэ Союзай хоорондохи харилсаан һайжарха гэжэ найдажа байһанаа Искандер Мирза элишэлэн мэдүүлээ.

Үнэмшэлгын грамотануудые барюулгын һүүлээр Президент Искандер Мирза айлшадта зорюулан уулзалга эмхидхээ.

Пакистанай Премьер-Министр Мухаммед Алитай, тэрэшэлэн Пакистанай правительствын зарим гэшүүдтэй, Пакистанай Республика болоо гэжэ соносхогдоһонтой дашарамдуулагдан болоһон һайндэрлэлгэдэ хабаадалсахаяа Пакистанда ерэһэн хариин гүрэнүүдэй тусхай түлөөлэгшэдтэй, бусад хүнүүдтэй А. И. Микоян хөөрэлдэһэн байна. Энэ хөөрэлдөөн хани халуун оршон байдалда үнгэрөө.

Италида полициинхидэй ба хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй хоорондо тулалдаан болобо

ПАРИЖ, мартын 23. (ТАСС). Франс Пресс агентствын корреспондентын Болоньиһоо (Итали) мэдээсэһэнэй ёһоор, Медичина тосхондо полициинхидэй ба хүдөө ажахын хэдэн зуун хүдэлмэришэдэй хоорондо тулалдаан болоо. Тэрэнэй үедэ 20 хүн шархатаа. Полициинхид 15 хүдэлмэришэниие арестовалаа.

Канадада сэрэгэй барилгануудые США хэнэ

НЬЮ-ЙОРК, мартын 23. (ТАСС). Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, сэрэгэй хэдэн радарна лининүүд Канадада баригдахаар хараалагдана. Эдэ барилгануудые американска организацинууд эрхилхэ юм. Ассошиэйтед Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, эдэ барилгануудта США-гэй конгресс 1,2 миллиард үлүүтэй доллар һомолоо. Эдэ лининүүдэй 1957 ондо баригдажа дүүрэхэдэнь тэдэнэй хүдэлмэриие американска «Америкэн федерал электрик» гэжэ фирмэ хүтэлбэрилхэ юм. Сэрэгэй эдэ түхеэрэлгэнүүдые хангахын тулада Канадада США-гэй нилээд олон сэрэгэй хүнүүд байрлуулагдаха юм гэжэ соносхогдоо.

Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой Толгойн гүүртын ку- да наймаалагшагүй киоск хүдэлмэрилнэ. Энэ киоскһоо түрүүшын хэрэглэл- раа абажа болохо юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: малшад тус киоскһоо юумэ абажа байна. Мантаев

„МАЛШАДАЙ ҮДЭР" ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

«Путь Сталина» колхозой клубай газаа «Мүнөө үдэшэ малшадай үдэр үнгэргэгдэхэнь» гэһэн соносхол бэшээтэй байба.

— Мүнөө һарынгаа «Малшадай үдэр» колхозойнгоо центртэ хэхэнь ха юм, ерэхэ байна. Һүүлээрнь Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Бирма ошоһон тухай кино гараха, мүн концерт харуулагдаха байнал,—гэжэ хөөрэлдэн, тэрэ соносхолые колхознигууд олоороо уншана.

Удабашьегүй, үдэшын боро хараан боложо, гүүртын һаалишад, үхэршэд, хонишод ба бусад малшад колхозойнгоо клуб тээшэ һубариһаар ерэнэ.

Үдэшын 8 часта суглаан нээгдэжэ, колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Ширапов малшадай хүдэлмэриин дүнгүүд тухай элидхэл хэбэ.

Колхозой эрхим һаалишад Марцаева Мыдыгма, Цыденова Цырендыжит, Цыденова Дашима, хонишод Луданов Дашинима, Базаржапов Цыденжап, сакманщигууд Ноженков Иван, Куприянова ба бусад малшад үнгэрһэн һара соо ехэ һайнаар хүдэлөө. Һаалишан нүхэр Марцаева февраль һара соо 1099 литр һү һаахын орондо 1301 литр һү һааһан байна. Мүн нүхэр Цыденова февраль һара соо түсэбэй ёһоор 715 литр һаахын орондо 957 литр һааба. Нүхэр Б. Лудановай отарада 279 толгой хурьгад абтаад бүрин бүтэнөөр түлжүүлэгдэжэ байна. Энэ отарада Иван Ноженков сакманщигаар хүдэлхэ зуураа, хурьгадые һайнаар абана. Мүнөө э[...] абалга түлэг дундаа ябана[...] Ширапов мүн малшадай [...]риин дутуу дунданууд туха[...]рэнгыгээр хэлээ.

Элидхэлэй һүүлээр хэдэн[...] хэлэбэ. Тэдэнэр малай үбэ[...] бии байһан дутуу дундану[...] хэлэхэ зуураа, мүн колхозо[...]лени малажалда анхаралаа[...] хандуулдаг гэжэ шүүмжэл[...]лаан дээрэ партиин Хориин [...]нэгэдэхи секретарь нүхэр И[...]натьев үгэ хэлээ.

Үгэ хэлэлгын дүүрэмсэ[...] Булганин ба Н. С. Хрущево[...] ошоһон тухай фильм харуу[...] малшад ехэ һонирхоһон ба[...] фильмые аймагай культур[...]гай киномеханик нүхэр Се[...] һайнаар харуулаа.

Киногой дүүрэмсэр клуб[...] һайханай самодеятельности[...]лектив Н. Г. Балданогой «[...]шэхэн» гэжэ нэгэ акттай ко[...]руулһан, лимбэ, гармони бол[...]ра дээрэ наадаһан, мүн ур[...]дуу дуулаһан байна. Энэ [...]табилгада һургуулиин баги[...]хэд Д. Дамбаева, Д. Самбу[...] соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Д[...] ба бусад эдэбхитэйгээр х[...]саа.

Һүүлээрнь малшадта [...] мүнгэн үгтэжэ, колхознигуу[...]зинһаа эд бараа абаһан ба[...]

Р. Цы[...]

Спортивна хронико

ФУТБОЛИСТНАРАЙ МҮРЫСӨӨН

Үбэлэй үелэ футболоор мүрысөөн Улан-Үдэдэ түрүүшынхеэ энэ жэлдэ болобо.

Энэ мүрысөөндэ һайндуранай спортивна 9 команда хабаадалсана.

Мүнөө команданууд хоорондын уулзалганууд мяха-консервын комбинадай стадион дээрэ үнгэргэгдэжэ байна. «Динамо», «Буревестник» обществонуудай командануудай хоорондохи мүрысөөн үсэд шанга тулалдаанда үнгэрөө. Тиин тэдэнэр 1:1 тоотойгоор тэнсэһэн байна.

ШАТАРААР 31-дэхи ЧЕМПИОНАТ

Шатараар Улан-Үдэ городой чемпионой нэрээзэргэ олохын түлөө 31-дэхи чемпионат 2 һарын туршада боложо дүүрэбэ. Эндэ 19 эрхим шатаршад түрүү һууриин түлөө мүрысөө.

Мүрысөөнэй дүнгүүдэй ёһоор Улан-Үдын 2-дохи һургуулиин һурагша Геннадий Шадрин (12 очкотой) түрүү һуури эзэлээ. Хуушанай шатаршан Цыденов 11 очко абажа, хоёрдохи һуури эзэлбэ. 1955 ондо түрүү һуури эзэлһэн шатаршан Авраев гурбадахи һуурида гараа.

БАГШАНАРАЙ МҮРЫ[...]

Улан-Үдэ городой ба[...] хоорондо шатараар боложо[...] командна мүрысөөндэ 12 [...] хабаадалсана. Илагшад [...]рай республиканска байшан[...]жуулгын кубок абаха юм.

ЗАЛУУ ШАТАРШАД

ВЛКСМ-эй горком Улан[...]родой районуудай залуу ш[...]дай суглуулагдамал коман[...] хоорондо мүрысөө хоёрдох[...] гэбэ.

Түрүүшын турта Городск[...]оной шатаршад Железно[...] районой суглуулагдамал ко[...] шүүһэн байна.

Хоёрдохи турта Городско[...]оной команда Пригороднэ[...] командые хэбэрэгхэнээр шү[...]

СТУДЕНТНЭРЭЙ УУЛЗ[...]

Пединститутай ба зоовет[...]дай шатаршадай хоорондо [...] заншалта уулзалгада 42 ша[...] хабаадалсаа.

Зооветинститудай шатарш[...]наар наадажа, илалта т[...] байна. Тиин эрэшүүлэйнь [...] 13:5, эхэнэрнүүдэйнь кома[...] гэһэн тоотойгоор шүүгээ.

А. И[...]

Студентнэрэй вечер

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ пединститутта филологическа факультедэй студентнэрэй вечер болоо. Вечертэ манай республикын культура болон искусствын зарим ажал-ябуулагшад хабаадалсаа.

Эгээн түрүүн композитор Аюшеев бурят-монголой хүгжэмэй хүгжэлтэ тухай хөөрэжэ үгэбэ.

Удаань филологическа факультедэй уранһайханай самодеятельностиин коллективэй хүсөөр [...]церг табигдаа.

Концертын һүүлээр танц[...] болон бусад наадан болож[...]дентнүүд вечертэ ехэ хүхю[...]тэргөө.

Г. То[...]

Советскэ гражданинууд түрэл ороноо бусаба

БУЭНОС-АЙРЕС, мартын 23. (ТАСС). «Энтре Риос» гэжэ аргентинскэ пароход Буэнос-Айресһаа мүнөөдэр Одессэдэ ерээ. Украинын болон Белоруссиин баруун областьнуудһаа 1939 оной урда тээ Латинска Америка ороһон 700 гаран советскэ гражданинууд энэ пароходоор ерээ. Түрэл ороноо бусажа ерэһэн советскэ гражданинууд түрэл нютагтаа бусаха арга боломжо олгоһонойнь түлөө Советскэ Правительствода баясхалан хүргэнэ.

Советскэ шатаршад Париж ба Голланди орохоёо мордобо

Советскэ шатаршадай делегаци Париж орохоёо мартын 23-да Москваһаа ниидэн гараа. Шатарай уласхоорондын федерациин вице-президент гроссмейстер Вячеслав Рагозин, шатараар эхэнэрнүүдэй дундаһаа дэлхэйн чемпион Елизавета Быкова, мастер Лев Абрамов, Советскэ гроссмейстернүүд Василий Смыслов, Давид Бронштейн, Пауль Керес, Ефим Геллер, Тигран Петросян, Борис Спасский делегациин составта ороно.

Ородой элитэ шатаршан Александр Алехинэй наһа бараһаар 10 жэлэй ойтой дашарамдуулагдан памятник нээлгын ёһололдо советскэ делегаци хабаадалсаха байна.

Удаань В. Смыслов, Д. Бронштейн, П. Керес, Е. Геллер, Т. Петросян, Б. Спасский Голланди орожо, шатараар дэлхэйн чемпион гроссмейстер Михаил Ботвинниктай болохо турнирта хабаадалсахаяа Голланди орохо юм.

Редакторай о[...] О. ГОМБО[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-42, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства —47-59, пропаганды и перевод[...] культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00722. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. [...]